

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НУБІП України

11.05 - МКР. 1593 «С» 2023.10.31. 001. ПІЗ

ДЕЛЕЙЧУК ЗОРЯНИ МИКОЛАЇВНИ

НУБІП України

2023 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

УДК 657:336.74:004

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
В. о. завідувача кафедри обліку та
оподаткування

_____ Анатолій ДІБРОВА
(підпис)

_____ Володимир ЛИТВИНЕНКО
(підпис)

« » 2023 року

« » 2023 року

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Організація і методика обліку та контролю електронних грошей»

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»
(назва)

Срієнція освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньо-
професійної програми
к.е.н., доцент

_____ Тамара ГУРЕНКО

(підпис)

Керівник
магістерської
кваліфікаційної роботи
д.е.н., професор

_____ Любова ГУЦАЛЕНКО
(ПІБ керівника)

(підпис)

Виконала

_____ Зоряна ДЕЛЕЙЧУК
(ПІБ студента)

(підпис)

Київ - 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування
д.е.н., проф. Любов ГУЦАЛЕНКО
« » 2022 р.

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТЦІ

Делейчук Зоряни Миколаївни

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку та контролю електронних грошей» затверджена наказом ректора НУБіП України від 31 жовтня 2022 року № 1593 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавчо-нормативна база України, наукова та періодична література, матеріали науково-практичних конференцій, інформація Інтернет видань і веб – сайтів та дані обліку і звітності ТОВ «Смарт Енерджі Солушн».

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні засади обліку та контролю електронних грошей та їх роль в економіці.
2. Оцінка стану організації та методики обліку електронних грошей у підприємстві.
3. Організація та методика контролю розрахунків з електронними коштами.

Перелік графічного матеріалу (за потреби): таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання « » 2022 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

(Підпис)

Любов ГУЦАЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

Завдання прийняла до
виконання

(Підпис)

Зоряна ДЕДЕЙЧУК
(прізвище та ініціали)

НУБІП України

Реферат
на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою
«Організація і методика обліку та контролю електронних грошей»

У магістерській кваліфікаційній роботі розкривається науковий підхід щодо економічної сутності електронних грошей, їх ознаки та функції. На практичних матеріалах ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» викладена організація і методика обліку та контролю електронних грошей, а саме документування операцій з електронними грошима; послідовність проведення контролю розрахунків з електронними коштами; узагальнення результатів контролю електронних коштів; посилення дієвості контрольної функції обліку електронних грошей.

Значне місце в роботі відведено аналітичному обліку електронних грошей, проведенню внутрішньогосподарського контролю наявності та руху електронних грошей, а також обробці отриманої інформації за допомогою комп'ютерної техніки.

У висновках магістерської кваліфікаційної роботи узагальнено отримані результати дослідження, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку і проведення внутрішньогосподарського контролю з надходження, вибуття та ефективного використання електронних грошей, внесено пропозиції щодо удосконалення облікової політики в частині облік і контроль електронних коштів. Ці заходи повинні включати встановлення чітких правил і процедур обліку електронних коштів, а також впровадження системи внутрішнього контролю.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: облік, контроль, електронні гроші, платіжний інструмент; ознаки електронних грошей; акт прийняття-передачі електронних грошей; організаційно-методичні положення;

НУБІП України

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ ТА ЇХ РІЛЬ В ЕКОНОМІЦІ	6
1.1. Електронні гроші – платіжний інструмент цифрової економіки	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку та контролю електронних коштів суб'єктів господарювання	12
1.3. Особливості розвитку ринку електронних грошей в різних країнах світу ..	15
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2	23
ОЦІНКА СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ У ПІДПРИЄМСТВІ	23
2.1 Організаційно – економічна характеристика підприємства та оцінка використання ним електронних інструментів	23
2.2 Організація обліку та документування операцій з електронними грошима ..	31
2.3 Методика обліку розрахунків з електронними грошима	37
2.4 Напрямки удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима	42
Висновки до розділу 2	50
РОЗДІЛ 3	52
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ЕЛЕКТРОННИМИ КОШТАМИ	52
3.1 Мета, завдання та послідовність проведення контролю розрахунків з електронними коштами	52
3.2 Методи та процедури та узагальнення результатів контролю електронних коштів	61
3.3. Посилення дієвості контрольної функції обліку електронних грошей в менеджменті суб'єкта господарювання	70
Висновок до розділу 3	72
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	79

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

НУБІП України

ГК – грошові кошти;

НП(С)БО – національні положення стандарти бухгалтерського обліку;

ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю;

НУБІП України

ПДВ – податок на додану вартість;

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності;

МСА – міжнародні стандарти аудиту;

ВВ – віртуальні валюти;

НУБІП України

СВК – служба внутрішнього контролю;

США – Сполученні Штати Америки;

рис. – рисунок;

табл. – таблиця.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

НУБІП України

Актуальність теми. Останнє десятиріччя характеризується появою інноваційних продуктів для здійснення платежів, що в певній мірі сприяє науково-технічному прогресу та розвитку фінансового ринку. Внутрішні та транскордонні роздрібні платежі, які виконуються з використанням новітніх платіжних продуктів, збільшуються як за кількістю, так і за обсягами. Поява нових платіжних інструментів не є випадковим вибором розробників, це об'єктивний процес, викликаний новими незакритими потребами та підвищеними вимогами до ефективності та надійності платежів.

НУБІП України

З огляду на збільшення обсягів використання електронних грошей у платіжних операціях, вважаємо необхідним розробити ефективний процес управління їх використанням. На сьогоднішній день відсутній чіткий механізм облікового відображення операцій з використанням електронних грошей, що ускладнює формування достовірної інформації для прийняття управлінських рішень в українських підприємствах. Таким чином, на сучасному етапі випуску проводиться дослідження розвитку вітчизняних систем електронних грошей, враховуючи світові тенденції та національні особливості регулювання державних електронних грошей.

НУБІП України

Електронні гроші представляють собою зручний засіб для розрахунків, який дозволяє купувати товари, сплачувати послуги, отримувати оплату за виконану роботу, не відходячи від комп'ютера. Реалізація таких операцій можлива завдяки виникненню електронних платіжних систем, які сьогодні широко розповсюджені в мережі Інтернет. Серед найбільших можна виокремити: PayPal, Neteller, Egold, StormPay, E-gold, WebMoney та інші.

НУБІП України

Аналіз джерел і публікацій показує, що, незважаючи на активне функціонування електронних грошей в Україні, в українській науковій

НУБІП України

літературі поки що мало уваги приділяється їх дослідженню. Окремі аспекти питання висвітлюються Барановський О.І., Кравчук В., Ліпський Р.В., Мокієнко Т.В., Прийдак Т.Б., Радюнова І.Ф., Савлук М.І. та ін. Водночас серед

представників фундаментальної економічної науки досі дискусійною є думка щодо сутності електронних грошей і їх ролі в майбутньому.

Мета і завдання дослідження. Метою проведеного дослідження є оцінка стану організації обліку та контролю електронних грошей в ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» та визначення подальших перспектив їх функціонування як нового платіжного засобу.

Реалізація цієї мети передбачає виконання наступних завдань:

- розкрити дієвість електронних грошей як платіжного інструменту цифрової економіки;
- оцінити нормативно - правове регулювання електронних грошей в українському законодавстві;
- означити особливості розвитку ринку електронних грошей в різних країнах світу;
- здійснити організаційно – економічну характеристику підприємства та оцінка використання ним електронних інструментів;
- дослідити організаційні аспекти обліку та документування операцій з електронними грошима;
- розкрити методологію обліку розрахунків з електронними грошима;
- окреслити напрямки удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима;
- визначити мету, завдання та послідовність проведення контролю розрахунків з електронними коштами;
- розкрити методи та процедури узагальнення результатів контролю електронних коштів;
- сформувавши дієвість контрольної функції обліку електронних грошей в менеджменті суб'єкта господарювання.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку і контролю електронних грошей і систем, що дають змогу здійснювати розрахунки з їх використанням.

Предметом дослідження є теоретичні, практичні, організаційні та методичні складові обліку та контролю електронних грошей в діяльності ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн».

Методологічною основою дипломної роботи є сукупність загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання: описовий, предметно-хронологічний, системний підхід, збір, систематизація, комплексний аналіз релевантної інформації, методи дедукції, індукції, аналізу, аналогій, графічний, статистичний та інші. Також для виконання аналітичної частини роботи використовується метод стратегічного аналізу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення, висновки та рекомендації, отримані в процесі дослідження, можуть бути використані компаніями, які здійснюють операції з електронними грошима.

Інформаційну базу магістерської кваліфікаційної роботи складають публікації у фахових періодичних виданнях, матеріали наукових всеукраїнських та міжнародних конференцій щодо визначення та теоретичного обґрунтування значимості електронних грошей; вітчизняні та міжнародні нормативні акти, Директиви Європейського Союзу; дані Національного банку України; статистичні обстеження, первинні документи, що містять статистичну інформацію щодо обсягу електронних грошей в компанії ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн»; дослідження та публікації, розміщені в мережі Інтернет.

Апробація результатів здійснена в 1-й статті в науково- фаховому виданні, 1-й міжнародній науково-практичній конференції та 2-х всеукраїнських науково-практичних конференціях, за результатами проведення яких наявні публікації в збірниках матеріалів конференцій.

Публікації. Протягом проведення дослідження було опубліковано 1 стаття в науково-фаховому виданні та 3 тези доповідей в збірниках матеріалів конференцій [7,28,29,40].

Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ ТА ЇХ РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ

1.1. Електронні гроші – платіжний інструмент цифрової економіки

У сучасному світі, де технологічний прогрес постійно розширює свої межі, електронні гроші стають все більш популярними як платіжний інструмент цифрової економіки. Цей феномен визначається використанням електронних пристроїв та Інтернету для здійснення безготівкових платежів, переказів коштів та інших фінансових операцій.

Електронні гроші надають людям можливість здійснювати оплату за товари та послуги в Інтернеті без необхідності використання готівки або пластикових карток. Вони дозволяють здійснювати платежі за допомогою мобільних пристроїв, комп'ютерів, платіжних терміналів та інших електронних засобів, що зробило їх зручним та доступним способом оплати.

Дослідження щодо використання електронних грошових коштів в обігу здійснюють багато вітчизняних вчених: Радіонова І.Ф. [1], Кравчук В. [2], Барановський О.І. [3], Мокієнко Т.В., Прийдак Т.Б., Ліпський Р.В. [4], Савлук М.І. [5] інші.

Незважаючи на всі вже зроблені дослідження, залишаються багато невивчених питань, таких як повне розуміння терміну "електронні гроші", пошук нових способів їх широкого впровадження в українську економіку, вивчення та спроби впровадження іноземного досвіду використання електронних грошей, а також їх відображення в бухгалтерському обліку та інші аспекти.

При дослідженні праць вчених, що стосувались даного об'єкта, варто зауважити, що кожен з них мав власний індивідуальний підхід до розуміння значення електронних грошових коштів / табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення електронних грошей в різних джерелах

№	Джерело інформації	Трактування
1.	Радіонова І.Ф. [1].	«Віднесла електронні гроші до банківських грошей, тобто прирівняла з депозитами та банківськими рахунками»
2.	Кравчук В. [2].	«Різновид так званих «фідуціарних» грошей. Вони є зобов'язанням емітента, випущеними з метою розрахунків, але при цьому не мають власної внутрішньої вартості»
3.	Барановський О.І. [3].	«Електронні гроші – безготівкові розрахунки між продавцями і покупцями, банками та їхніми клієнтами, які здійснюються за допомогою комп'ютерної мережі й систем зв'язку із застосуванням кодування інформації та її автоматичного оброблення»
4.	Мокієнко Т.В., Прийдак Т.Б., Ліпський Р.В. [4].	«Електронні гроші є фактичними заміниками готівкової форми грошей, які використовуються для платежів без використання банківських рахунків, а також обміну на готівкові гроші, зберігаються на спеціальних носіях і використовуються за допомогою спеціальних технічних пристроїв»
5.	Савлук М.І. [5]	«Вважає що, це різновид депозитних грошей, які існують у пам'яті комп'ютерів і здійснюють свій рух автоматично з допомогою комп'ютерних систем за безпосередніми розпорядженнями власників поточних рахунків».

Джерело: сформовано автором на основі [1,2,3,4,5].

Поняття «електронні гроші» з'явилося досить нещодавно і часто застосовується для позначення широкого спектру платіжних інструментів (цифрові гроші, цифрова готівка, електронна готівка, інтернет гроші, кібергроші, інш.), заснованих на інноваційних технологічних рішеннях. Відсутність єдиного визначення електронних грошей, унеможливило однозначності розкриття їхньої економічної та правової сутності. На наше переконання також хибним є повне порівняння електронних грошей із безготівковими розрахунками. Однак, є загальні характеристики які дозволяють стверджувати, що електронний платіжний інструмент можна віднести саме до електронних грошей рис. 1.1:

Виконує функцію грошей, функції міри та еквіваленту вартості та засобу обігу/платежу, а також (як похідну від перших двох) функцію засобу накопичення.

Існує в електронній формі (непаперовій формі) і відрізняється від традиційних банківських рахунків та цінних паперів (та інструментів управління ними).

Рис.1.1 Загальні ознаки та функції електронних грошей

Джерело: сформовано автором на основі [1].

Узагальнюючи викладений вище аналіз існуючих дефініцій «електронні гроші» в економічній літературі, а також підходів, що дозволяють визнати їх характерні риси, дав змогу систематизувати наступні ознаки даного поняття рис.

1.2.

Рис. 1.2 Ознаки, що характеризують дефініцію «електронні гроші»

Джерело: сформовано автором на основі [1,2,3,4,5].

Важливо зазначити, що зобов'язання емітента, які приймаються до розрахунку тільки емітентом самим, не розглядаються як гроші, основною характеристикою електронних грошей є їх здатність бути використаними для здійснення розрахунків з третіми особами (як фізичними, так і юридичними).

відмінними від емітента електронних грошей. В іншому випадку вони не можуть функціонувати як засіб платежу [6].

Розвиток системи електронних платежів історично визначається двома ключовими факторами: поступовим скороченням використання паперових коштів або платіжних документів і прогресом в науковій та технічній сфері, який попереджав розширення можливостей фінансової системи світу [7].

Для України електронні гроші - це досить новий платіжний засіб. Такі розрахунки вже успішно здійснюються українськими компаніями, а ось бухгалтери, що їх обліковують – губляться у здогадках, як це правильно зробити.

Основна проблема полягає у тому, що розуміти під електронними грошима: це засоби платежу - такі, як готівкові чи безготівкові кошти, акредитиви, депозити тощо чи грошові зобов'язання, як, наприклад, право вимоги боргу [6].

Згідно з останніми змінами до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції щодо його застосування, було додано субрахунок 335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті", на якому фіксуються операції, пов'язані з електронними грошима [8] табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Відображення операцій з розрахунку електронними грошима

№	Зміст	Дт	Кт
1.	Поповнено платіжної або мобільної смарт-картки (електронного гаманця) з поточного рахунку відображається записом	335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2.	Надано право підзвітній особі здійснити розрахунки електронними грошима	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті»
3.	Здійснено підзвітною особою оплату товару з платіжної картки за допомогою електронного гаманця.	28 «Товари»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Джерело: сформовано автором на основі [8].

Використання субрахунку 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» суттєво обмежена, оскільки згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків рахунки 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках», 33 «Інші кошти» не кореспондують з рахунками класу 2 «Запаси», а рахунок 33 «Інші кошти» не кореспондує з рахунком 64 «Розрахунки за податками і платежами», щоб відобразити ПДВ чи сплату податків [8].

Розвиток електронних платежів сприяє позитивному впливу на фінансову систему та монетизацію економіки, оскільки їх впровадження допомагає залучати кошти населення та компаній до банківської системи й знижує обіг готівки.

Поширення безготівкових платежів сприяє більшій доступності та необхідності цих засобів для широкого спектру населення. Це в свою чергу призводить до збільшення охоплення населення фінансовими послугами, сприяючи зменшенню непродуктивних готівкових накопичень та сприяючи розвитку малого бізнесу, що зменшує роль тіньових операцій рис. 1.3.

Рис. 1.3 Економічний ефект переходу на безготівкові розрахунки

Джерело: сформувано автором на основі [9].

Згідно з аналізом інституту економічних досліджень, застосування електронних платежів призводить до скорочення операційних витрат економіки та держави в цілому.

Обслуговування готівкової платіжної системи займає значні ресурси, які фактично оплачує суспільство. Серед цих витрат включаються витрати центрального банку на друкування паперових грошей та проведення

міжбанківських розрахунків, державні витрати на нагляд і запобігання злочинам у грошовій сфері, витрати часу споживачів і підприємств на облік і проведення розрахунків, а також витрати банків і підрядників на збереження фізичної інфраструктури грошового обігу, транспортування паперових грошей та обробку платежів і т.д. табл.1.3. [9].

Таблиця 1.3
Компоненти вартості готівкових платежів в економіці

Витрати споживача	Витрати центрального банку	Витрати торговців	Витрати комерційних банків
Витрати часу на отримання готівки	Виготовлення монет та банкнот	Трудові витрати на обслуговування готівкових платежів	Витрати праці на обслуговування готівкових платежів.
Витрати часу на обробку готівкових транзакцій	Збереження готівки в обігу: транспортні витрати, обробка та обмін готівкових грошей	Витрати на підтримку запасів рівномірної готівки, зберігання і транспортування отриманих грошей	Витрати, пов'язані з утриманням запасів готівки, зберіганням, транспортуванням та сортуванням готівки, а також підтримкою мережі банкоматів
Витрати часу на моніторинг витрат	Витрати, пов'язані з безпекою	Збитки, пов'язані зі злочинністю, і витрати на забезпечення безпеки	Втрати внаслідок злочинності, витрати на безпеку

Джерело: сформовано автором на основі [9].

Отже, розвиток електронних грошей, як одного із електронних платіжних інструментів, в основному дає економіці країн позитивні зміни. По-перше, стимулює подальший розвиток інформаційних технологій в фінансовому секторі. По-друге – є причиною зменшення частки тіньового сектору економіки за рахунок зменшення готівкових платежів та виведення економічних операцій в онлайн. При цьому населення країни може здійснювати розрахунки в будь-який час, в будь-якому місці і в будь-якого продавця, що дає можливість моніторити ціни і вибрати для себе найкращу пропозицію.

Можна з впевненістю стверджувати, що з позиції бухгалтерського обліку електронні гроші є новим об'єктом дослідження. Існує кілька специфічних

властивостей досліджуваного нами об'єкта, які безпосередньо впливають на порядок його відображення в бухгалтерському обліку. Серед них такі:

– електронні гроші генеруються та перераховуються не банківськими установами, а операторами платіжних систем (до них відносять: розробника, власника, адміністратора електронної системи; організації, що приймають кошти до зарахування для подальшої трансформації у електронні гроші), тобто групою осіб, які в більшості випадків є або фізичними особами, або суб'єктами господарювання, що не належать до фінансово-кредитних установ;

– електронні гроші у зв'язку з наявністю різноманітних платіжних систем мають безліч варіантів умовних валют, які застосовуються окремими суб'єктами електронної комерції [10].

Отже, електронні гроші одна з форм так званих "фідучіарних" грошей, яка як і практично всі існуючі на сьогодні гроші, має вище згадані характеристики [11]. Вони є зобов'язаннями емітента, випущеними з метою розрахунків, але при цьому не мають власної внутрішньої вартості (на відміну від, наприклад, монет, вироблених із дорогоцінних металів). Більше того, практично всі наявні форми електронних грошей, так звані «репрезентативні» гроші, за окремими винятками, як наприклад BitCoі. Випущені емітентом електронні гроші на 100% забезпечуються традиційними формами грошей та інколи - іншими високоліквідними активами, причому в більшості випадків емітент зобов'язується на вимогу власника грошей обміняти їх на звичайні гроші і навпаки.

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку та контролю електронних коштів суб'єктів господарювання

Нормативно-правове забезпечення обліку та контролю електронних коштів суб'єктів господарювання в Україні є важливою складовою фінансової системи та сприяє розвитку цифрової економіки. Ця сфера регулюється низкою законів та нормативних актів, які визначають правила обліку, зберігання,

здійснення та контролю електронних коштів. Дане забезпечення надає довіру та безпеку для учасників електронних платежів та сприяє ефективному функціонуванню ринку.

Основні правові документи, які стосуються регулювання питань, пов'язаних з електронними грошима в Україні, наведено в табл. 1.4.

Таблиця 1.4
Нормативно-правова регулювання розрахункових операцій електронними грошима

№	Нормативний документ	Зміст
1.	Положення про електронні гроші в Україні від 04.11.2010 № 481 (із змінами) [12]	Цей нормативний акт визначає основні положення стосовно випуску, зберігання, обігу та використання електронних грошей. Він встановлює вимоги до суб'єктів, які мають намір здійснювати операції з електронними коштами, а також визначає відповідальність та механізми контролю за дотриманням встановлених правил.
2.	Закон України «Про електронну комерцію» № 675 від 03.09.2015 р. [13]	Є важливим нормативним актом, що регулює сферу електронної комерції в Україні. Цей закон був прийнятий з метою створення правової бази для розвитку та функціонування електронної торгівлі в Україні, забезпечення взаємовідносин між учасниками електронної комерції та захисту прав та інтересів споживачів.
3.	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні» [14]	Сприяє підвищенню фінансової стійкості та довіри до системи електронних грошей в Україні. Він встановлює обов'язковий аудит фінансової діяльності операторів електронних грошей та забезпечує більшу прозорість та контроль за їхньою фінансовою діяльністю, що важливо для забезпечення надійності цієї фінансової системи.
4.	Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" [15]	Цей закон встановлює вимоги до здійснення внутрішнього контролю та антилегалізаційних заходів з метою запобігання використанню електронних грошей для незаконних цілей.
5.	Закон України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 № 1591-IX [16]	Є важливим правовим актом, який регулює сферу надання платіжних послуг в Україні. Цей закон прийнятий з метою створення сучасного та прозорого правового регулювання платіжної діяльності, сприяння розвитку інноваційних технологій у фінансовому секторі та забезпечення захисту прав та інтересів споживачів платіжних послуг.

Продовження табл. 1.4.

1.	2.	3.
6.	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"[17]	Цей закон визначає стандарти бухгалтерського обліку, включаючи облік електронних грошей та відображення їх у фінансовій звітності суб'єктів господарювання.
7.	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [18]	Є міжнародним стандартом фінансової звітності, який визначає принципи класифікації та вимірювання фінансових інструментів. Він впроваджує новий підхід до визначення ризиків та здійснення резервування для можливих збитків, а також визначає принципи визнання та відображення інформації про фінансові інструменти в фінансовій звітності.
8.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [19]	Це ключовий стандарт, який встановлює загальні принципи та вимоги до підготовки та представлення фінансової звітності підприємств в Україні. Він визначає основні положення щодо збору, обробки та подання фінансової інформації.

Джерело: сформовано автором на основі [12,13,14,15,16,17,18,19].

Відповідно до цих документів, електронні гроші – це "одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, що їх випускає, і представляють собою грошове зобов'язання цієї особи, що може бути виконане у готівковій або безготівковій формі"[14].

Дієве нормативно-правове регулювання в цій сфері допомагає збалансувати інтереси суб'єктів господарювання, споживачів та держави, забезпечуючи прозорість, контроль і відповідність стандартам інтернаціональної практики.

На сьогоднішній день український ринок електронних грошей активно росте, і в подальшому владою планується внести зміни до законодавства, що стосуються суб'єктів, які можуть виступати емітентами електронних грошей, з метою відповідності європейським нормам. Ця ініціатива відкриє можливість юридичним особам, що отримають відповідну ліцензію, здійснювати емісію електронних грошей.

Варто зазначити, що Україна загалом не відстає від світових тенденцій. Активно ведеться робота над спільним проєктом Національного

антикорупційного бюро України та Національного банку України «Cashless economy», який ставить за мету зменшення розрахунків готівкою. У рамках проекту до Верховної Ради України подано законопроект №5361, відповідно до якого очікується лібералізація розрахунків електронними грошима [20].

Новаціями є: позбавлення банків монополії на випуск електронних грошей; посилення відповідальності за порушення аж до ув'язнення.

Нормативно-правове регулювання є необхідною складовою для створення умов, сприятливих для розвитку електронних коштів та їх використання в економічних процесах. Правильно спроектовані та ефективно впроваджені норми сприяють забезпеченню захисту прав та інтересів учасників ринку, зміцненню довіри до нових фінансових технологій та сприяють створенню стійкого фінансового середовища для розвитку суб'єктів господарювання.

1.3. Особливості розвитку ринку електронних грошей в різних країнах

світу

Розвиток новаторських технологій у фінансовій галузі потребує перетворень у грошовій системі, включаючи використання нових платіжних інструментів. Серед них важливе місце відводиться електронним грошам. В даний час електронні гроші активно еволюціонують як ключовий компонент фінансової інфраструктури будь-якої країни. Вони є перспективним та зручним платіжним інструментом, і в значній мірі сприяють спрощенню грошового обігу у країні та зменшенню транзакційних витрат на придбання товарів і послуг.

Електронна валюта представляє окремий тип електронних коштів і водночас є новим напрямом досліджень, оскільки вона відзначається як повна інновація у сфері державних фінансів. За своїм видом цей тип грошей є найближчим до поняття криптовалюти, проте фактично базується на системі CBDC (Central Bank Digital Currencies).

В Україні було чимало спроб ввести законодавчу базу для криптовалют і технології блокчейн. Криптоіндустрія у відриві від державного регулювання існує з 2013 року [21].

Щоб краще зрозуміти, навіщо Україні технологія, на якій побудований біткоїн, розглянемо міжнародний досвід регулювання сфери віртуальних валют.

В Японії використання технології блокчейн та криптовалют є важливою складовою стратегії країни у сфері розвитку цифрових фінансів та будівництва "безготівкового суспільства". У квітні 2017 року Японія прийняла закон, яким визнала криптовалюту законним засобом платежу та ухвалила відповідні правила для платіжних послуг.

Це означає, що відповідно до японського законодавства, криптовалютами можна купувати, продавати та обмінювати на інші криптоактиви. Протягом минулого року були внесені поправки до законів, спрямовані на захист споживачів та поліпшення регуляторної ситуації.

Криптові біржі та криптообмінники взаємодіють з фіатними грошима, контроль за якими здійснюють державні органи. Тому постачальники послуг віртуальних активів підлягають обов'язковій державній реєстрації — в Агентстві фінансових послуг Японії (FSA).

Зареєстровані компанії, що діють у сфері криптовалют, повинні сплачувати податок на споживання з продажу криптовалют. Національне податкове агентство Японії визначило доходи від криптовалют як "інший дохід".

Регуляторні органи Японії вживають кроки для посилення кібербезпеки та дотримання вимог фінансового моніторингу (AML/CFT), першочергове завдання якого - протидія відмиванню грошей, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення [7].

Центральний банк Нігерії (CBN) встановив обмеження на виведення готівки з метою сприяння впровадженню CBDC. Уряд Нігерії вирішив встановити ліміти на зняття коштів, щоб підтримати розповсюдження безготівкових альтернатив та розширення використання національної цифрової валюти eNaira. В рамках цієї програми, ліміти для приватних осіб та організацій

на позабіржове зняття коштів становлять 100 000 найр (\$225) і 500 000 найр (\$1125) на тиждень відповідно. Якщо ліміти перевищені, буде стягуватись комісія у розмірі 5% і 10%. Мета змін - стимулювати оплату картками, використання eNaira, інтернет-банкінгу та мобільних додатків [22].

Використання електронних грошей в США за останні роки зазнало значного росту, відображаючи постійний технологічний розвиток та зміни у платіжних звичках споживачів. Згідно з доступними джерелами інформації, можна надати конкретні дані та статистику:

Мобільні платіжні гаманці, такі як Apple Pay, Google Pay та Samsung Pay, зазнали великого успіху в США. За даними статистики компанії eMarketer, до 2021 року в США вже понад 92 мільйони користувачів використовували мобільні гаманці, що відображає зростання на 9,7% порівняно з попереднім роком [23].

Ринок електронних грошей в Сполучених Штатах за останні три роки продемонстрував значне зростання та еволюцію. Аналітичні дані за цей період надають важливий інсайт щодо тенденцій розвитку цього сектору.

Обсяг транзакцій електронних платежів:

- 2020 рік: Близько \$20 трлн
- 2021 рік: Приблизно \$25 трлн
- 2022 рік: Близько \$28 трлн

Обсяги транзакцій, здійснюваних за допомогою електронних грошей, зростають з кожним роком. Згідно з даними Payment Cards Center, в 2021 році обсяг платежів за допомогою мобільних гаманців в США становив близько 130 мільярдів доларів, що є збільшенням на 42% порівняно з попереднім роком [24].

Національний банк Казахстану (НБК) успішно завершив другий етап випробувань цифрової тенге, що підкреслює необхідність впровадження CBDS.

Було проведено тестування цифрової тенге з активною участю реальних споживачів і торгово-сервісних підприємств (на жовтень 2022 року було успішно здійснено понад 3500 транзакцій). Очікується, що завдяки спеціальному додатку, який впроваджує цифрову тенге, користувачам буде надана можливість

поліпшити доступність фінансових послуг, зокрема здійснювати розрахунки без доступу до Інтернету. Це відкриває нові перспективи для створення інноваційних фінансових продуктів, збільшує ефективність управління державними видатками та знижує витрати на транскордонні розрахунки [22].

У Швейцарії діє законодавство, що легалізує операції з криптовалютами. Орган державного регулювання, а саме Служба з нагляду за фінансовими ринками (FINMA), встановлює правила ділової діяльності для місцевої криптоіндустрії. Для зручного функціонування на території країни, криптобіржі та криптообмінники мають отримати ліцензії у фінансовому управлінні Швейцарії.

Швейцарське законодавство класифікує криптовалюти як активи, операції з якими підлягають оподаткуванню, зокрема податком на майно. Власники цифрових активів зобов'язані подавати щорічні декларації, а прибуток від продажу криптовалют також підлягає оподаткуванню.

Криптодолина зосереджує більше 200 компаній, а швейцарська юрисдикція стає атрактивною для співпраці з підприємцями, хедж-фондами та банкірами з різних країн. Тут також створюються спеціальні економічні зони, де можна здійснювати операції з криптоактивами [25].

Великобританія входить до країн з нейтральним правовим середовищем. Криптовалюти не мають статусу легальних платіжних засобів в цій країні. В той самий час, криптовалютні біржі та обмінники повинні отримати офіційну реєстрацію у Управлінні з фінансового регулювання і нагляду (FCA).

У 2014 році британські регулятори зобов'язали операторів криптовалютних бірж і електронних гаманців дотримуватися вимог ідентифікації клієнтів (KYC). Це дозволяє виділяти "чисту" криптовалюту від "забрудненої".

Цей крок вживається для боротьби з незаконною діяльністю, такою як відмивання грошей, фінансування тероризму, торгівля зброєю або наркотиками. Відстеження походження криптовалют має на меті витіснення недобросовісних

учасників на тіньові ринки, де їхні віртуальні активи потрапляють під публічне порушення закону.

Великобританія вимагає внесення до податкових декларацій сум в національній валюті, еквівалентних сумі криптовалюти. Прибутки від операцій з криптовалютами підлягають оподаткуванню з податку на приріст капіталу.

Британський регулятор ставить перед собою завдання захистити інвесторів, не змінюючи діючого законодавства. Водночас, завдяки взаємодії технології блокчейн зі штучним інтелектом (AI) та Інтернетом речей (IoT), Великобританія створює додатковий простір для інновацій всередині країни.

Британський регулятор прагне захистити інвесторів, не змінюючи чинного законодавства. Водночас завдяки синергії блокчейн-технології зі штучним інтелектом (AI) та "Інтернетом речей" (IoT) Великобританія створює додатковий простір для інновацій всередині країни [22].

Народний банк Китаю (НБК) змінив умови поширення цифрового юаня, пропонуючи учасникам завантажити сумісний з e-CNY мобільний гаманець для ще швидшого впровадження. Національну цифрову валюту наразі не було запущено в усій країні, але вона проходить тестування в різних фінансових центрах, таких як Шанхай, Пекін, Шеньчжень та інші. У порівнянні з пілотними проєктами спільно з електронними комерційними платформами, як от JD.com, під час нового тесту громадяни зможуть витратити активи на свій розсуд [7].

Різні країни вибрали свої унікальні шляхи розвитку цього сучасного фінансового інструменту дод. А1.

Відзначаючи особливості розвитку ринку електронних грошей в різних країнах світу, можна зазначити, що динаміка зростання обсягу електронних платежів відіграє ключову роль у формуванні цього ринку. Кожна країна має свої характерні риси: у Японії та Великобританії акцент зроблено на використанні мобільних гаманців та інноваційних технологій; в Нігерії та Казахстані важливу роль відіграє широке поширення цифрових платіжних засобів серед населення; Швейцарія та США продовжують активно розвивати електронні платежі та стабільно збільшувати їх обсяг. Відмінні характеристики річних зростань і

використання мобільних гаманців вказують на унікальні підходи та пріоритети кожної країни в сприянні розвитку цифрових платіжних рішень табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Використання електронних коштів в передових країнах світу

Країна	Обсяг електронних платежів (млрд. доларів, 2020)	Обсяг електронних платежів (млрд. доларів, 2021)	Обсяг електронних платежів (млрд. доларів, 2022)	Річне зростання обсягу платежів (відсотки, 2022-2020)	Річне зростання обсягу платежів (відсотки, 2021-2022)	Використання мобільних гаманців (відсотки, 2022)
Японія	560.2	663.7	775.2	38.37%	16.7%	22%
Нігерія	76.0	101.4	134.8	77.37%	33.0%	44%
Великобританія	1 557.1	1 700.3	1 853.9	19.06%	9.0%	70%
Швейцарія	131.7	149.9	170.3	29.31%	13.6%	20%
Казахстан	7.9	11.2	15.2	92,41.1%	35.7%	28%
Сполучені Штати Америки	1 205.1	1 468.6	1 784.2	48.05%	21.5%	45%

Джерело: сформовано автором на основі [26,27].

1. Японія:

Обсяг електронних платежів значно збільшився з 2020 до 2021 року та зріс ще більше у 2022 році, що вказує на популярність цифрових платіжних рішень.

Річне зростання обсягу платежів за цей період є стабільним і позитивним, але трохи зменшилося.

Високий показник використання мобільних гаманців (22%) свідчить про значну роль цифрових платіжних рішень у щоденному житті громадян.

2. Нігерія:

Ринок електронних платежів в Нігерії значно зріс за останні три роки, відзначившись великим річним зростанням.

- Використання мобільних гаманців (44%) є високим, що свідчить про широку популярність цифрових платіжних рішень серед населення.

3. *Великобританія:*

- Обсяг електронних платежів постійно зростає впродовж останніх трьох років, хоча річне зростання трохи знизилося.

- Високий показник використання мобільних гаманців (70%) вказує на високий рівень прийнятності цифрових платежів серед британців.

4. *Швейцарія:*

- Ринок електронних платежів також продовжує зростати, а річне зростання обсягу платежів зростає з кожним роком.

- Використання мобільних гаманців (20%) менше в порівнянні з деякими іншими країнами, але це може бути пов'язано з високим рівнем розвиненості безготівкових платежів.

5. *Казахстан:*

- Значне зростання обсягу електронних платежів вказує на ріст популярності цифрових платіжних рішень серед населення Казахстану.

- Річне зростання обсягу платежів у 2022 році (35.7%) є найвищим серед усіх країн, що свідчить про інтенсивний розвиток ринку.

6. *Сполучені Штати Америки:*

- Великі обсяги електронних платежів і високі показники річного зростання свідчать про активний розвиток ринку електронних грошей у США.

- Використання мобільних гаманців (45%) також є високим, що демонструє велику популярність цифрових платіжних рішень серед американців.

Загалом, дані вказують на широкий розвиток ринку електронних грошей у різних передових країнах світу, з акцентом на зростання використання мобільних гаманців і збільшення обсягу електронних платежів.

НУБІП України

Висновки до розділу 1

НУБІП України

В першому розділі кваліфікаційної магістерської роботи розглянуто теоретичні засади обліку та контролю електронних грошей, а також їх важливу роль у сучасній економіці.

НУБІП України

1. Акцентовано увагу на те, що електронні гроші є значущим платіжним інструментом в умовах швидкого розвитку цифрової економіки, що дозволяє забезпечити швидкі, зручні та безпечні платежі.

НУБІП України

2. Окреслили важливість нормативно-правового забезпечення обліку та контролю електронних грошей суб'єктів господарювання. Вказали на важливість регулювання цього питання для забезпечення прозорості, безпеки та стабільності функціонування ринку електронних грошей.

НУБІП України

3. Здійснено аналітичну оцінку розвитку ринку електронних грошей в різних країнах світу. Узагальнено, що кожна країна має свої унікальні особливості та підходи до розвитку цього ринку. Виокремлено різницю у рівні використання мобільних гаманців, темпах зростання обсягу електронних платежів та ролі електронних грошей в економіці.

НУБІП України

Загалом, в першому розділі досліджено значення електронних грошей у сучасній цифровій економіці, їх роль у платіжних процесах та важливість регулювання для забезпечення стабільності ринку. Дослідження розвитку ринку електронних грошей у різних країнах світу дозволило ознайомитись з

НУБІП України

різноманітністю підходів і пріоритетів, які сприяють широкому прийняттю цифрових платіжних рішень у всьому світі.

НУБІП України

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ
ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ У ПІДПРИЄМСТВІ**2.1 Організаційно – економічна характеристика підприємства та оцінка використання ним електронних інструментів**

У сучасному світі, де цифрові технології стають невід'ємною частиною практично всіх сфер життя, використання електронних інструментів набуває все більшого значення для суб'єктів господарювання. Електронні інструменти відіграють ключову роль у спрощенні платіжних процесів та оптимізації фінансових операцій для підприємств. Завдяки їм підприємства мають можливість ефективно керувати грошовими потоками, здійснювати швидкі та безпечні платежі, а також знижувати витрати на операції з готівкою.

При оцінці використання електронних інструментів важливо враховувати як їх переваги, так і потенційні ризики. З одного боку, ці інструменти дозволяють суб'єктам господарювання прискорити платіжні процеси, збільшити зручність для клієнтів та оптимізувати внутрішні фінансові операції. Крім того, вони можуть сприяти покращенню планування та аналізу фінансових даних, що допомагає у прийнятті обґрунтованих рішень.

З іншого боку, разом із перевагами використання електронних інструментів, існують і певні ризики. Найбільш поширеними є загрози кібербезпеки, пов'язані з можливістю злому, крадіжкою даних та несанкціонованим доступом до фінансових ресурсів. Додатково, інфраструктура електронних інструментів повинна відповідати вимогам нормативно-правового середовища, що вимагає додаткових зусиль та витрат [28].

Оцінка використання електронних інструментів суб'єктами господарювання є складним завданням, яке вимагає аналізу всіх переваг і ризиків, а також врахування індивідуальних особливостей кожного підприємства. Правильно налаштована стратегія використання електронних

інструментів може допомогти суб'єктам господарювання підвищити ефективність фінансових операцій, поліпшити обслуговування клієнтів та забезпечити стійкий розвиток у сучасному бізнес-середовищі.

Кожне підприємство яке має в використанні електронні гроші в своїй діяльності має необхідність в оцінці ефективності їх використання.

Бухгалтерський облік має на меті забезпечити своєчасну та об'єктивну інформацію стосовно кількості електронних коштів на рахунку їх вибуття та переведення в інший еквівалент.

Об'єктом дослідження є Товариство з обмеженою відповідальністю

«Смарт Енерджі Солюшн».

ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» - українська компанія, яка займається торгівлею електроенергією.

Директор: П'ятін Дмитро Леонідович

Засновник: Тронь Юлія Сергіївна

Юридична адреса: Україна, 01001, місто Київ, вулиця Десятинна, будинок 4/6, кімната 31-Б.

Підприємство розпочало свою діяльність у 2019 році, з розміром статутного капіталу 30 000 грн.

Напрямки діяльності підприємства:

35.14 - Торгівля електроенергією (основний)

43.22 - Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування

68.10 - Купівля та продаж власного нерухомого майна

68.20 - Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

68.32 - Управління нерухомим майном за винагороду або на основі контракту

71.12 - Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах

74.90 - Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.

35.11 - Виробництво електроенергії

35.12 - Передача електроенергії

35.13 - Розподілення електроенергії

Підприємство здійснює свою діяльність на комерційній основі відповідно до чинного законодавства та Статуту дод. Б1.

На підприємстві використовується автоматизована форма ведення бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік ведеться за допомогою програми «BAS Бухгалтерія», «M.E.Doc» та «FlyDoc».

Під час дослідження ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» було здійснено розрахунки щодо оцінки фінансового стану [29], наведені в дод. Б2 згідно яких маємо наступні результати:

1.1. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття). Даний коефіцієнт показує достатність ресурсів ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн», які можуть бути в майбутньому використані для погашення його поточних зобов'язань у 2022 році становить 0,96 в порівняно з минулим 2021 роком зменшився на 0,14, та становить 1,09. Нормативне значення даного коефіцієнту більше норми (> 1), за розрахунками коефіцієнт по аналізованій компанії становить 0,96 що свідчить про низьку фінансову стійкість.

$$CR = \frac{CA}{CL} \quad (2.1)$$

Де CA – поточні (оборотні) активи;

CL – поточні (короткострокові) зобов'язання [30].

1.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності, який відображає платіжні можливості ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» стосовно сплати поточних зобов'язань за умови проведення своєчасних розрахунків з дебіторами в 2022 року становить 0,95, що на 0,13 менше, ніж в 2021 році та на 0,06 в порівнянні з 2020 роком. Це свідчить про те, що здатність ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» платити з своїми поточними зобов'язаннями зменшилась, а тому підприємство стало менш фінансово стійким.

НУВБІП УКРАЇНИ (2.2)

$$QR = \frac{CA - I}{CL}$$

де I – запаси;

CL - поточні (короткострокові) зобов'язання [30].

1.3. Чистий оборотний капітал, що свідчить про труднощі ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» і не достатню можливість сплачувати власні поточні зобов'язання та показники свідчать про негативну тенденцію діяльності станом на 31.12.2022 року і становить -21775 тис. грн., що на 64350 тис. грн. менше ніж 2021 році та на 34040 тис. грн. в порівнянні з 2020 роком.

2.1. Коефіцієнт платоспроможності. Даний коефіцієнт показує питому вагу власного капіталу ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність, наведений показник станом на 2022 рік становить -0,12, що вказує на недостатній рівень платоспроможності компанії, в порівнянні з попереднім роком він значно знизився на -0,23.

2.2. Коефіцієнт фінансування, що характеризує залежність ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» залучених засобів у 2021 та 2022 роках та дорівнює 8,2 та -9,4 відповідно.

2.3. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами. В 2022 році становить -0,04, в 2021 році 0,09, в 2020 році -0,11, що свідчить про зменшення стійкості ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» в середньостроковій перспективі та про збільшення його залежності від короткострокових джерел фінансування в довгостроковій перспективі.

$$K_B = \frac{\Pi - A1}{A2} \quad (2.3)$$

$$K_B \geq 0,1 [31].$$

2.4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу. Він показує, яка частина власного капіталу ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» використовується для фінансування його поточної діяльності, і в 2022 році дорівнює 0,35. Позитивне значення даного коефіцієнта свідчить про достатність власних фінансових

ресурсів ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» для фінансування необоротних активів та частини оборотних.

$$\text{Коефіцієнт маневреності власного капіталу} = \frac{\text{Власні кошти}}{\text{Власний капітал}} \quad [31]. \quad (2.4)$$

3.1. Коефіцієнт рентабельності активів, що характеризує розмір прибутку на одиницю активів ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн». У 2022 році він становить 0,23, що на 0,26 більше ніж в попередньому 2021 році, що вказує на позитивну динаміку свідчить про зростання ефективності використання активів для створення прибутку.

$$PA = \text{ЧП} / \text{Середньорічна сума активів} * 100\% \quad (2.5)$$

PA – рентабельність активів;

ЧП – Чистий прибуток (Чистий збиток) [32].

3.2. Коефіцієнт рентабельності діяльності, який характеризує розмір прибутку ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» на одиницю чистого доходу та становить 0,02.

$$PP = \text{БП} / \text{СА} * 100\% \quad (2.6)$$

PP – рентабельність підприємства;

БП – сума балансового прибутку. Щоб її розрахувати, потрібно взяти суму виручки за певний відрізок часу, відняти собівартість продукції і різні організаційні витрати.

СА – вартість активів. Тут потрібно скласти вартість виробничих фондів, оборотних активів і необоротних активів[33].

Отже, можемо зробити висновки що ефективність діяльності компанії протягом періоду характеризується позитивною тенденцією. Про це свідчить зростання всіх показників рентабельності. Загалом, фінансові показники за результатами 2022 року свідчать про фінансову стійкість ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн». З метою уникнення проблем з обслуговуванням своїх зобов'язань, а також для забезпечення достатнього рівня ліквідності, менеджмент підприємства регулярно аналізує зміни своїх грошових потоків, стан кредитного портфелю.

підтримує ефективне бюджетування та впроваджує гнучкі процеси управління фінансами.

Узагальнюючи дані проведених розрахунків нами було проведено SWOT-аналіз ТОВ «Смарт Енерджі», результати якого наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

SWOT-аналіз ТОВ «Смарт Енерджі»

<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Збільшення попиту на енергоресурси; - Збільшення обсягів виробництва енергоресурсів; - Збільшення ринків збуту виробленої продукції; - Удосконалення видобутку енергоресурсів. 	<ul style="list-style-type: none"> - Нестабільна економічна правова політика країни; - Погіршення купівельної спроможності громадян; - Зменшення населення; - Низький рівень державної підтримки; - Незахищеність права власності; - Недосконалість фіскальної політики.
<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Високий рівень капіталовіддачі; - Збільшення прибутковості підприємства. - Зростання обсягу виготовленої продукції; - Зменшення загальних витрат; - Зростання продуктивності праці; - Збільшення власного та робочого капіталу; - Зменшення довгострокового залученого капіталу; - Скорочення фінансової залежності; - Збільшення коефіцієнта ділової активності; - Збільшення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості. 	<ul style="list-style-type: none"> - Збільшення питомих витрат; - Низькі темпи покращення репутації компанії; - Збільшення поточного залученого капіталу; - Збільшення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості.

Джерело: сформовано автором

З проведеного нами дослідження ТОВ «Смарт Енерджі» можна зробити висновок, що підприємство функціонує в досить сприятливому середовищі.

Наявні недоліки можна усунути. Загрози, що існують у зовнішньому середовищі, можуть негативно позначитися на діяльності підприємства в майбутньому, тому потрібно вже сьогодні розробити стратегічний план розвитку, враховуючи досвід провідних компаній України та світу, а також розробляючи свій унікальний компонент концепції.

Інформацію про наявність грошових коштів та їх еквівалентів, розміщення їх в банках можемо переглянути в «Примітках до фінансової звітності» табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Наявність грошових коштів та їх еквівалентів за період 2020-2022 р.

Зміст статті	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2021 р.	31 грудня 2022 р.	Відхилення 2022 р. до 2020 р.	
				тис. грн.	%
Залишки на банківських рахунках, доступні за вимогою	7 202	36 665	101 220	94 018	1405,44
Строкові депозити з початковим строком погашення до трьох місяців	2 004	123 928	159 882	157 878	7 978,14
Всього:	9 206	160 593	261 102	251 896	9383,58

Джерело: сформовано автором

Станом на 31 грудня 2022 року, 100% грошових коштів та їх еквівалентів зосереджені в шести банках України без рейтингу Fitch. Банки, в яких зберігалися 84% залишків грошових коштів компанії ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн», станом на 31 грудня 2022 року, мали довгостроковий рейтинг за національною шкалою: «AAA(укр)», за яким позичальник або окремий борговий інструмент характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами та 16% в банку, що не мав довгострокового рейтингу за національною шкалою.

93% залишків грошових коштів компанії станом на 31 грудня 2022 року, мали довгостроковий рейтинг за національною шкалою: «AAA(укр)», за яким

позичальник або окремий борговий інструмент характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами та 7% в банках, що мали довгостроковий рейтинг за національною шкалою «AA(ukr)» - «A(ukr)»).

Компанія оцінила ОКЗ за грошовими коштами та їх еквівалентами на основі суверенного рейтингу України, який за оцінкою агентства Fitch становить «В» станом на 31 грудня 2022 та 2021 року для банків без рейтингу. За результатами цієї оцінки компанія дійшла висновку, що визначений збиток від знецінення є несуттєвим. Грошові кошти та їх еквіваленти не надавалися у заставу як забезпечення позикових коштів. Усі грошові кошти та їх еквіваленти номіновані у гривнях.

Грошові кошти та їх еквіваленти сумою 261 102 тисяч гривень станом на 31 грудня 2022 року утримувалися в українській гривні в українських банках.

Наявність грошових коштів на рахунках підприємства ми можемо переглянути в «Балансі» рядок П165, відповідно до інформації наведеної в звітності побудовано діаграму рис. 2.1.

Рис. 2.1 Наявність грошових коштів та їх еквівалентів на рахунках підприємства

Проаналізувавши дані діаграми, можемо зробити висновок, що використання електронних коштів та їх еквівалентів на ТОВ «Смарт Енерджи

«Солішні» з кожним роком зростає порівнюючи 2022 до 2020 року показники зросли на 251 896 тис. грн., що може свідчити про покращення фінансового стану компанії.

2.2 Організація обліку та документування операцій з електронними грошима

Однією з ключових аспектів успішного функціонування підприємства є належна організація обліку електронних платіжних інструментів. В умовах сучасної цифрової економіки, де електронні платежі набувають все більшої популярності, цей аспект стає важливим для ефективного фінансового управління.

Організація ефективного обігу документів відіграє важливу роль у забезпеченні точності та своєчасності реєстрації інформації в бухгалтерському обліку та в подальшому формуванні достовірної аналітичної звітності, яка відповідає потребам користувачів. Документація є ключовим компонентом в першому етапі фіксації подій та операцій на підприємстві. Кожен факт, що має значення для господарської діяльності, підтверджується відповідним первинним документом, завдяки чому можна отримувати інформацію про фінансовий стан підприємства за обраний період часу.

Особливістю реєстрації операцій з електронними грошима є необхідність проведення її в електронному форматі, оскільки електронні гроші використовуються в онлайн-середовищі для оплати товарів та послуг через Інтернет. Також важливо враховувати, що використання електронного документування в операціях з електронними грошима передбачає використання електронного цифрового підпису для забезпечення безпеки та цілісності бухгалтерської інформації. На рівні підприємства це вимагає внесення відповідних змін до Наказу про організацію бухгалтерського обліку з метою створення надійного середовища для збереження безпеки та цілісності облікових даних [34].

Для підвищення інформативності процесу документування руху електронних грошей у бухгалтерському обліку важливим є встановлення процедур документування операцій з електронними грошима. Після ретельного аналізу документів, що використовуються для реєстрації операцій з електронними грошима, можна систематизувати первинні документи відповідно до етапів документування та суб'єктів, які їх використовують табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Систематизація документів з розрахунку електронними коштами за етапами документування та суб'єктами їх використання

<i>Етап 1: Ініціація операції</i>		
1.1.	Замовлення товарів або послуг	Це документ, що містить замовлення платника на певний товар або послугу, які планується оплатити електронними грошима. Власник магазину або постачальник є суб'єктом, який створює цей документ.
1.2.	Запит на оплату	Якщо платник не є ініціатором операції, він може отримати запит на оплату від одержувача. Цей документ містить вимогу оплати і є первинним для одержувача.
<i>Етап 2: Авторизація</i>		
2.1.	Запит на авторизацію	Платник подає запит на авторизацію операції. Цей документ створюється платником і надсилається до платіжної системи або банку для перевірки.
2.2.	Рішення про авторизацію	Платіжна система або банк створює цей документ, де вони фіксують результати авторизації операції. Цей документ відправляється назад платнику та одержувачу.
<i>Етап 3: Здійснення операції</i>		
3.1.	Документ операції	Цей документ створюється системою під час здійснення операції і включає в себе всі деталі операції, включаючи суму, дату та час, ідентифікатори платника та одержувача.
<i>Етап 4: Фіксація операції</i>		
4.1.	Звіт операції	Суб'єкт, що відповідає за обробку операцій (платіжна система, банк тощо), створює звіт операції, який включає дані про операцію та її результати.
<i>Етап 5: Стягнення суми</i>		
5.1.	Рахунок-фактура або чек	Якщо операція включає в себе оплату за товари або послуги, одержувач створює рахунок-фактуру або чек для платника. Цей документ включає в себе суму для стягнення та інші деталі операції.
<i>Етап 6: Надання послуги або поставка товару</i>		
6.1.	Акт виконаних робіт або товару	Одержувач створює акт, в якому підтверджується надання послуги або поставка товару, яку були оплачені електронними грошима.

Джерело: Сформовано автором

Одним з основних аспектів елементів контролю є коректне визначення моменту фактичного настання платежу. В контексті електронних грошей це особливо важливо, оскільки платіж може бути зарахований або відображений в електронній системі не одразу після здійснення операції.

Фінансове зобов'язання при розрахунку електронними грошима виникає у момент здійснення фінансової операції, коли одна сторона (платник) переказує або сплачує суму коштів іншій стороні (одержувачу) за товари або послуги. Зобов'язання виникає через розпорядження електронними грошима як засобом оплати.

Основні етапи, на яких виникає фінансове зобов'язання при розрахунках електронними грошима, включають такі рис. 2.3:

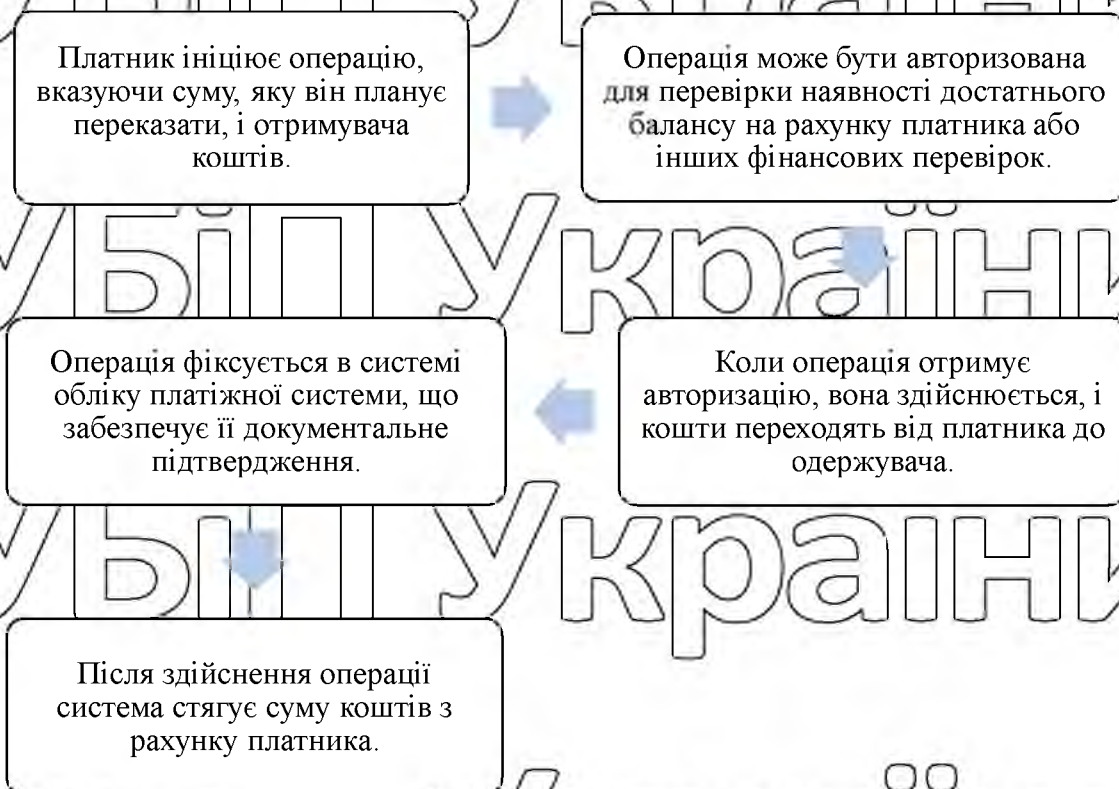

Рис. 2.3 Основні етапи процесу розрахунку електронними грошима

Джерело: сформовано автором

Таким чином, фінансове зобов'язання виникає на момент фактичного переказу коштів від платника до одержувача, і ця операція фіксується і контролюється системою електронних розрахунків.

Організація обліку електронних платіжних інструментів означає встановлення структурованого процесу внутрішнього контролю та системи відслідковування цифрових фінансових операцій. Вона вимагає розроблення внутрішніх правил та процедур, щоб забезпечити точність, надійність і цілісність облікової інформації.

Важливим аспектом є забезпечення взаємодії між фінансовим відділом та відділом інформаційних технологій. Це дозволяє забезпечити надійність операцій, а також реалізувати автоматизований облік та аналіз платіжних операцій.

Сучасні інформаційні технології допомагають оптимізувати процес обліку електронних платіжних інструментів. Використання спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє здійснювати швидкий та точний облік, а також забезпечувати відповідну звітність та аналітику.

Первинні документи реєструють кожен факт виконання господарських операцій, що дозволяє отримати інформацію про діяльність підприємства за визначені періоди функціонування. Важливою характеристикою документації операцій з використанням електронних грошей є необхідність проведення їх у цифровій формі, оскільки електронні гроші в більшості випадків використовуються через Інтернет для здійснення онлайн-оплати товарів, робіт або послуг.

Таким чином, до первинних документів, які використовуються для реєстрації здійснених операцій з електронними грошима у бухгалтерському обліку (при придбанні або погашенні), відноситься акт прийняття-передачі електронних грошей дод. БЗ.

Цей акт містить інформацію про кількість електронних грошей та розмір комісії, що виникає під час їх придбання чи погашення. Одним із первинних документів, що надає інформацію про операції з електронними грошима в самій системі електронних грошей, є виписка операцій з даної системи. Ця виписка відображає всі проведені операції в електронному гаманці всередині електронної платіжної системи. Крім того, серед первинних документів, що

пов'язані з електронними грошима, можна виділити заявку на придбання електронних грошей платіжну інструкцію, виписку з банку, довідку від бухгалтерії, виписку з системи електронних грошей, акт приймання-передачі електронних грошей та інші документи [35].

Для підвищення інформативності документації щодо руху електронних грошей у бухгалтерському обліку, необхідно встановити процедуру документування операцій з електронними грошима. Після вивчення сукупності документів, які використовуються для реєстрації операцій з електронними грошима, можна структурувати первинну документацію відповідно до кроків документування та осіб, які здійснюють їх облік рис. 2.4.

ЕТАПИ ДОКУМЕНТУВАННЯ		
Етап 1 Планування використання електронних грошей	У КОРИСТУВАЧА	У ТОРГОВЦЯ
	Договір про надання послуг за операціями з електронними грошима	Договір про надання послуг за операціями з електронними грошима
Етап 2 Надходження електронних грошей	<i>Придбання ЕГ</i> - заявка на придбання ЕГ; - платіжне доручення; - виписка банку; - довідка бухгалтерії; - виписка з системи ЕГ; - акт приймання-передачі ЕГ	<i>Отримання ЕГ за товари, роботи, послуги</i> - виписка з системи ЕГ; - накладна, податкова накладна; - рахунок; - квитанція
Етап 3 Вибуття електронних грошей	<i>Покупка товарів</i> - виписка з системи ЕГ; - накладна, податкова накладна; - рахунок; - квитанція	<i>Погашення ЕГ</i> - заява на погашення ЕГ - виписка банку; - акт приймання-передачі ЕГ

Рис. 2.4 Документальне оформлення операцій з електронними грошима за етапами їх життєвого циклу

Джерело: сформовано автором на основі [35].

Під час проведення операцій з електронними грошима іноді можуть виникнути розбіжності між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю коштів. У таких ситуаціях використовується інвентаризація, яка служить для перевірки достовірності облікових даних та підтвердження абсолютності їх відповідності реальній наявності коштів. Як складова частина

бухгалтерського методу, інвентаризація підтверджує, що дані обліку щодо операцій з електронними грошима відповідають фактичному стану. Процес інвентаризації електронних грошей на підприємстві реалізується шляхом перевірки залишків коштів на основі даних бухгалтерського обліку та інформації з первинних документів і має документальний характер [36].

Аналогічно до готівкових та безготівкових коштів, електронні гроші є абсолютно ліквідним активом, який використовується підприємством для отримання економічної вигоди у майбутньому. Виходячи з цього, електронні гроші повинні підлягати оцінці на рівні, аналогічному оцінці коштів, які знаходяться в касі чи на банківському рахунку. Іншими словами, електронні гроші в національній валюті мають бути відображені за їх номінальною вартістю, ігноруючи витрати на їх емісію, тоді як комісія, яку банк стягує за емісію, розглядається як витрати у звітному періоді.

Правильне регулювання та контроль процесів прийому і відправлення електронних грошей є критично важливими аспектами в управлінні електронними фінансами. Це стосується як фінансових установ, так і користувачів цих послуг. Щоб забезпечити безпеку фінансових транзакцій та запобігти шахрайству, необхідно розробити системи ідентифікації користувачів.

Це може включати в себе вимоги до особистих даних, таких як ім'я, адреса, номери телефонів, а також методи автентифікації, такі як паролі, пін-коди або біометричні дані. Не менш важливим під час отримання платежів, має механізми для перевірки отриманих сум. Це може включати в себе системи обліку і контролю, щоб гарантувати, що отримані платежі відповідають оголошеним сумам, і щоб запобігти помилкам чи незаконним операціям.

Важливо відзначити, що контроль прийому і відправлення електронних грошей має вирішальне значення для забезпечення безпеки та легальності фінансових операцій. Це сприяє довірі користувачів та сприяє створенню стійкого та надійного фінансового середовища для всіх учасників.

Отже, можна зазначити, що процес облікового відображення розрахунків з електронними грошима є важливою складовою для забезпечення точності,

надійності та ефективності фінансового обліку в сучасному цифровому світі. Процеси збору, аналізу, реєстрації та звітування стосовно операцій з електронними грошима стають складнішими і вимагають сучасних підходів та технологій.

2.3 Методика обліку розрахунків з електронними грошима

Облік розрахунків з електронними грошима в Україні є важливим аспектом фінансового управління та забезпечення фінансової стабільності в умовах сучасного господарювання. Вона визначає принципи та правила обліку операцій з електронними грошима, забезпечуючи правильну фінансову звітність та дотримання законодавства України щодо цього платіжного інструменту.

Основними засобами організації інформації, яка відноситься до облікових об'єктів, є облікові рахунки. Використовуючи ці рахунки, відбувається упорядкування активів і зобов'язань кожного підприємства у відповідності до визначених груп. Ці групи забезпечують концентрацію інформації про наявність та рух активів і зобов'язань, що сприяє полегшенню контролю над збереженням майна власника[37].

З точки зору бухгалтерського обліку рахунок 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» використовується для реєстрації інформації про електронні гроші як такі, які зберігаються на електронному платіжному засобі та використовуються суб'єктом господарювання в обмін на безготівкові кошти та лише для розрахунків з торговцями зокрема для оплати товарів у електронній формі, які були придбані для виробничих (господарських) потреб, і вони виражені в гривнях. Навіть при прямому придбанні товару за допомогою електронних грошей карткою, застосовується субрахунок 372 «Розрахунки за виданими авансами» для підзвітних осіб, як визначено в Інструкції про застосування Плану рахунків, рахунки 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках», 33 «Інші кошти» не кореспондують з рахунками 2-го класу, рахунок 33 «Інші кошти» не кореспондує з рахунком 64 «Розрахунки за податками й платежами»,

щоб відобразити ПДВ чи сплату податків. Таким чином, суттєво обмежено використання субрахунку 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» [38].

Враховуючи високу ліквідність електронних грошей, які визнаються активами підприємства разом із готівкою та безготівковими коштами, їх потрібно включити до балансу підприємства. З точки зору економічного аналізу, важливим є обґрунтування рівня ліквідності цих активів у порівнянні з іншими позиціями бухгалтерської звітності [35].

Розглянемо особливості обліку електронних грошей у компанії «Смарт Енерджі Солонш».

Приклад 1. Надійшли електронні гроші на електронний гаманець постачальника в сумі 20 000 одиниць. Постачальник поставляє товар Покупцю. Постачальник надає електронні кошти в сумі 20 000 одиниць Банку емітенту до погашення і одержує на свій рахунок безготівкові кошти за вирахуванням комісії Банку (в нашому випадку комісія банку становить 5% – 1000,00 грн.) в сумі 19 000,00 грн. табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Кореспонденція рахунків операцій розрахунків електронними грошима за

умови відвантаження товару постачальником

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.	ЕГ, од.
	На електронний гаманець постачальника надійшли електронні гроші як оплата за товар	335	681		20 000,00
1.	Товар доставлено замовнику	361	702	20 000,00	
2.	Нараховані зобов'язання з ПДВ	643	641	3 333,33	
3.	Розрахунки за податковим зобов'язанням з ПДВ	702	643	3 333,33	
4.	Відбулося списання товару зі складу постачальника	902	281	15 666,67	

Продовження табл. 2.4

1.	2.	3.	4.	5.	6.
5.	Постачальник здійснив переказ електронних коштів з власного електронного гаманця на гаманець банку емітента.	377	335		20 000,00
6.	На поточний рахунок постачальника було здійснено зарахування коштів Банком-емітентом на заявлену суму (за вирахування комісії банку)	311	377		19 000,00
7.	Комісію за погашення електронних грошей віднесено на витрати постачальника	92	685		1000,00
8.	Проведено взаємозалік заборгованостей	685	377		1000,00
9.	Списано на фінансовий результат дохід, отриманий від реалізації товарів	702	791		16 666,67
10.	Собівартість відвантажених товарів списано на фінансовий результат	791	902		15 666,67
11.	Витрати з комісійної винагороди банку емітенту списано на фінансовий результат	791	92		1000,00
12.	Взаємозалік заборгованостей	681	361		20000,00

Джерело: сформовано автором

Приклад 2. Погашення електронних коштів відбулося перед поставкою товару, коли гроші надійшли на поточний рахунок постачальника. Таку операцію слід зарахувати як передоплату за товар, який ще не був відвантажений покупцю табл. 2.5.

Таблиця 2.5

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.	ЕГ, од
	Замовник поповнив електронний гаманець постачальника як оплату за товар	335	361		20 000,00

Продовження табл. 2.5

1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Постачальник перевів електронні гроші зі свого електронного гаманця на гаманець емітента банку	377	335	20 000,00	
2.	Банк-емітент здійснив поповнення поточного рахунку постачальника на заявлену суму (за вирахування комісії банку)	311	377	19 000,00	
3.	Зараховано на витрати постачальника комісію за погашення електронних коштів на продаж товару	92	685	1000,00	
4.	Проведено взаємозалік заборгованостей	685	377	1000,00	
5.	Замовник отримав товар	361	702	20 000,00	
6.	Нараховані зобов'язання з ПДВ	643	641	3 333,33	
7.	Відображення розрахунків за податковим зобов'язанням з ПДВ	702	643	3 333,33	
8.	Списання товар зі складу постачальника	902	281	15 666,67	
9.	На фінансовий результат списано дохід, отриманий від реалізації товарів	702	791	16 666,67	
10.	Собівартість відвантажених товарів списано на фінансовий результат	791	902	15 666,67	
11.	Витрати з комісійної винагороди банку емітенту списано на фінансовий результат	791	92	1000,00	

Джерело: сформовано автором

Для підтвердження придбання або погашення розрахунків, проведених за допомогою електронних грошей, компанія "Смарт Енерджі Солношн" використовує акт приймання-передачі електронних грошей. В цьому документі міститься інформація про суму електронних грошей і вартість комісії за їхнє придбання або розрахунок. Первинним документом, що підтверджує операції з електронними грошима в системі електронних грошей, може бути витяг (звіт), який містить інформацію про всі проведені операції з електронним гаманцем в межах електронної платіжної системи.

Дані про рух грошових коштів відображається «Балансі (Звіті про фінансових стан)» дод. Б4, дод. Б5, дод. Б6, які містяться в 2 розділі активу (ряд. 1165). Також дані про наявні електронних грошей містяться і в Примітках до річної звітності (в розділі 6, рядки 640 - 690).

Щодо оподаткування, процес відображення електронних грошей на електронному гаманці не супроводжується жодними особливими наслідками, а виведення коштів з гаманця відбувається аналогічно, як обмін національної валюти на електронні аналоги. Дата відвантаження товару замовнику з оплатою електронними коштами є датою виникнення податку на додану вартість (ПДВ), оскільки фактичного надходження коштів продавцю не відбувається. Покупець має можливість заявити податковий кредит з ПДВ за придбані товари, роботи або послуги. У цьому випадку отримання товару визначає дату віднесення сум податків до податкового кредиту згідно з Податковим кодексом України [39].

Методика обліку електронних платіжних інструментів є важливим елементом для забезпечення фінансової дисципліни та ефективного управління фінансами підприємства. Вона допомагає уникнути помилок, забезпечити надійність обліку та контролювати фінансові операції в умовах зростаючої важливості цифрових платіжних інструментів.

Отже, облік платіжних інструментів вимагає виконання ряду важливих кроків.

По-перше, необхідно встановити чітку процедуру реєстрації та класифікації всіх електронних платіжних інструментів, що використовуються в підприємстві. Це включає в себе визначення типів інструментів, їхній обсяг та призначення.

По-друге, важливо встановити систему контролю та моніторингу за рухом електронних платіжних інструментів. Це допоможе вчасно виявляти можливі викривлення обліку.

По-третє, облік електронних платіжних інструментів повинен бути забезпечений відповідними процедурами та внутрішніми політиками, які враховують законодавчі вимоги та регуляторні стандарти.

По-четверте, відзначається важливість регулярного аудиту та перевірок обліку електронних платіжних інструментів для забезпечення точності та надійності фінансової інформації.

У висновку, правильно організований облік електронних платіжних інструментів є ключовим елементом ефективного фінансового управління підприємством і сприяє збереженню відповідності законодавству та високому рівню довіри стейкхолдерів. Вона сприяє забезпеченню надійності та достовірності фінансової інформації та сприяє збереженню фінансової стійкості підприємства в умовах швидкої та постійної зміни фінансового середовища.

2.4 Напрямки удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима

Під час проведення дослідження було встановлено, що електронні гроші представляють собою новий вид грошових засобів, які органічно поєднують у собі всі переваги безготівкових та готівкових форм грошей. На сьогодні, це інноваційний, ефективний і зручний інструмент для виконання грошових функцій [40].

Питанням удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима займались безліч вчених зокрема Семенець А.П., вважає що: «Відсутність єдиної класифікації електронних грошей як об'єкта бухгалтерського обліку на підприємстві обумовлює необхідність упорядкування існуючих класифікаційних ознак електронних грошей для подальшої побудови організаційно-методичних положень їх облікового відображення та створення інформаційного забезпечення для здійснення контролю за операціями з ними» [35].

У зв'язку з цим було здійснено обґрунтовану класифікацію електронних грошей, а також визначено напрями її використання в бухгалтерському обліку і контролі відповідних операцій .

Використання цієї класифікації дозволяє структурувати інформацію про операції з електронними коштами так, щоб у подальшому формування інформації щодо доцільності та результатів використання електронних грошей

на підприємстві стало більш практичним для прийняття управлінських рішень

табл. 2.6.

НУБІП УКРАЇНИ

Таблица 2.6

Вплив класифікація електронних грошей на бухгалтерський облік та контроль

№	Класифікаційна ознака	Вид електронних грошей	Використання класифікації в бухгалтерському обліку та контролі
1.	За валютною ознакою електронних грошей	1) виражені в національній валюті; 2) виражені в іноземній валюті	Наявність електронних коштів у іноземній валюті вимагає від бухгалтера більшої уваги до валютного законодавства, щоб уникнути неточностей у відображенні операцій з ними в обліку
2.	За технічним походженням	1) на картковій основі; 2) на програмній основі, 3) на основі мереж мобільного зв'язку	Ця класифікаційна ознака впливає на розрзи синтетичного та аналітичного обліку і дозволяє відстежувати наявність та рух електронних грошей для кожного типу електронних коштів.
3.	За місцем реєстрації емітента	1) випущені резидентом; 2) випущені нерезидентом	Вибір підходу до організації та методики обліку операцій з електронними грошима може залежати від того, чи є емітент цих електронних грошей резидентом чи нерезидентом. Деякі обмеження стосовно використання електронних грошей, емітованих нерезидентами, регулюються законодавством
4.	За можливістю ідентифікації власника	1) анонімні; 2) персоніфіковані	Це впливає на організаційну сторону використання електронних грошей, зокрема, на необхідність збору інформації про підприємство та передачу цієї інформації для ідентифікації себе як користувача чи продавця в системі електронних грошей

Джерело: сформовано автором на основі джерела [35]

Аналізуючи існуючі пропозиції щодо вдосконалення обліку електронних грошей, можна зазначити, що для ефективного та раціонального управління

електронними грошима на підприємстві необхідно оптимізувати систему рахунків таким чином, щоб вона відповідала інформаційним потребам користувачів облікової інформації. Основною вимогою при розробці такої

НУБІП УКРАЇНИ

системи є забезпечення можливості повного розкриття інформації щодо наявності та руху електронних грошей як об'єкта бухгалтерського обліку.

З урахуванням проведеного аналізу попередніх досліджень варто відзначити перевагу варіанту з введенням нового рахунку 32 "Електронні гроші".

Існує кілька аргументів, які підтримують такий підхід:

По-перше, облік електронних грошей в рамках груп 30 "Готівка" і 31 "Рахунки у банках" сам по собі створює класифікаційне непорозуміння, що стосуються електронних грошей як нового виду платіжного інструменту.

Електронні гроші однозначно не можна вважати готівкою, оскільки вони зберігаються у формі електронного запису. Щодо порівняння їх з безготівковими коштами на рахунках у банках, електронні гроші відрізняються за ліквідністю.

По-друге, існує значна кількість суттєвих недоліків, що стосуються поточного підходу, заснованого на використанні рахунку 335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті", а саме:

- облік електронних грошей в групі 33 "Інші кошти" Плану рахунків вказує на зниження їхнього статусу як самостійного платіжного інструмента, оскільки ця група також включає гроші в транзиті, які фактично знаходяться на проміжних рахунках у банках або у інкасаторів. Використання таких коштів у ролі платіжного інструмента практично неможливе до тих пір, поки не буде зараховано їх на рахунок їхнього призначення або не буде здійснено їхнє надходження в касу.

- майбутній розвиток електронних грошей у міжнародних фінансових установах та їхніх платіжних системах безумовно призведе до розширення сфери їхнього обігу та можливості використання електронних грошей, які емітовані нерезидентами. У цих умовах, вважається доцільним, принаймні, виділити вже в існуючому Плані рахунків номери для обліку іноземних електронних грошей у міжнародних фінансових установах.

Отже, введення нового рахунку 32 "Електронні гроші" необхідне з наступних причин:

- для резервування номерів рахунків для обліку іноземних електронних грошей МФУ в майбутньому;

- для можливості врахування курсових різниць,

- для підкреслення самостійності електронних грошей МФУ як платіжного інструменту, значення якого зростатиме в подальшому;

- для створення можливості кореспонденції щодо сплати податків і зборів електронними грошима МФУ в перспективі [41].

Необхідно також розробити систему контролю за операціями. Частково подібний механізм вже передбачений у пункті 9.8 Закону України "Про електронну комерцію", де зазначено, що: «Платіжна організація платіжної системи зобов'язана забезпечити зберігання інформації про кожну операцію з переказу коштів, здійснену її учасниками, в системі обліку платіжної організації платіжної системи, з можливістю відновити дані про дату здійснення операції, ініціатора та отримувача переказу, місце ініціювання та виплати переказу, суму та валюту переказу коштів». Окрім того у п. 9.5 цього ж таки проекту вказано, що «Платіжна організація платіжної системи несе відповідальність за діяльність своїх учасників та операторів послуг платіжної інфраструктури» [42].

Важливим є питання зменшення розмірів тіньової економіки шляхом збільшення використання електронних коштів. Це означає, що електронні кошти можуть стати конкурентоспроможними відносно безготівкових коштів і, при ефективному законодавчому регулюванні та підтримці держави, поступово витіснити з обігу готівку, яка в Україні сприяє розвитку сфери тіньової економіки та ухиленню від сплати податків. Звісно, питання зростання або зменшення розмірів тіньової економіки за допомогою електронних коштів є предметом дискусії, однак його можна вирішити простим впровадженням обов'язкової реєстрації реальних користувачів електронних коштів через платіжні системи.

Тоді всі фінансові транзакції можна буде відстежувати, що ускладнить використання електронних коштів для незаконних цілей, таких як отримання хабара, купівля наркотичних речовин або створення фінансових пірамід.

Проте, незважаючи на прогресивний характер інформаційних технологій, багато аспектів їхнього функціонування абсолютною залежать від дій людини. Наприклад, при виході з ладу платіжної системи або втраті даних, буде неможливо встановити, яка саме сума була на вашому рахунку і які операції здійснювались. Це також означає, що важко буде отримати компенсацію за втрачені кошти, які заходилися на вашому електронному гаманці. Треба також пам'ятати про поширену загрозу хакерських атак та можливість крадіжки особистих даних, включаючи облікові записи користувачів системи, що може призвести до фінансових втрат. Наприклад, фішинг – метод, який використовується шахраями для вивчення послідовності натискання клавіш, таких як паролі, у системах електронних гаманців. У зв'язку з цим, електронні гроші краще зберігати на окремих смартфонах, які використовуються виключно для проведення операцій через гаманець, щоб уникнути підвищеного ризику для вашої фінансової безпеки.

В Україні здійснювати випуск електронних грошей мають право 23 банки, серед яких рис.2.5:

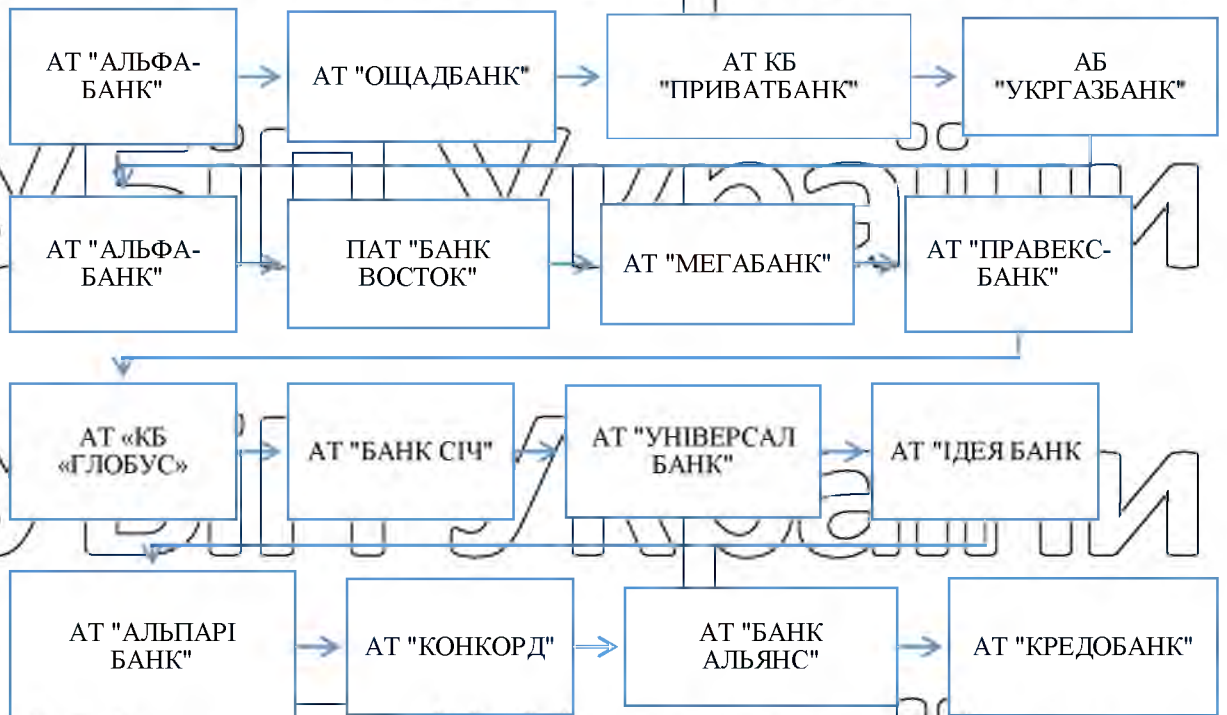

Рис. 2.5 Банки які здійснюють випуск електронних грошей

Джерело: складно автором на основі [43].

Небанківські фінансові установи України наразі не мають права випуску електронних грошей.

Банківська діяльність є високо ризиковою, і тому держава встановила спеціальний механізм для захисту - Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Таким чином, коли банк оголошується неплатоспроможним, його клієнтам компенсують збитки у максимальному розмірі до 200 000 грн. [44].

Тому неясно, як користувачі електронних грошей зможуть отримати назад свої кошти. Для визначення можливості відшкодування збитків, важливо звернути увагу на той факт, що в статті 2 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" вкладом вважаються «кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які залучені банком від вкладника (або які надійшли для вкладника) на умовах договору банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку, включаючи нараховані відсотки на такі кошти» [45]. Оскільки визначення вкладу не включає в себе форму грошей у вигляді електронних, це означає, що банк не надає жодних обіцянок щодо забезпечення компенсації клієнтам в разі потреби.

Підчас проведення дослідження діяльності ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн», було виявлено що в обліковій політиці дод. Б7 немає даних про облік електронних грошей, тому ми пропонуємо її удосконалення.

Для цього пропонується внести пункт, присвячений обліку електронних грошей, який включає визначення, методи обліку, зберігання та контроль цих коштів. Також важливо врахувати вимоги чинного законодавства, зокрема законів "Про електронну комерцію", "Про платіжні послуги", інших відповідних нормативних актів та міжнародних стандартів.

Пропонуємо для ТОВ "Смарт Енерджі Солюшн" такі конкретні заходи щодо удосконалення облікової політики в частині облік і контроль електронних коштів дод. Б8:

1. Встановлення чітких правил і процедур обліку електронних коштів:
Встановити порядок відкриття та закриття рахунків для електронних коштів.

- Встановити порядок здійснення операцій з електронними коштами.

Встановити порядок документального оформлення операцій з електронними коштами.

- Встановити порядок зберігання документів, пов'язаних з електронними коштами.

2. *Впровадження системи внутрішнього контролю:*

- Розробити і затвердити інструкції з внутрішнього контролю розрахунків з електронними коштами.

- Встановити періодичність проведення внутрішніх перевірок розрахунків з електронними коштами.

Встановити відповідальність за порушення правил і процедур обліку електронних коштів.

Пункт 2.1

У цьому пункті надано визначення електронних грошей. Електронні гроші (або цифрові гроші) представляють собою форму грошового обігу, яка здійснюється через електронні канали зв'язку, такі як комп'ютерні мережі, мобільні телефони чи інші електронні пристрої. Вони є цифровим еквівалентом традиційних банкнот і монет та можуть використовуватися для електронних платежів та транзакцій.

Пункт 2.2

У цьому пункті зазначено, що підприємство використовує електронні гроші для оплати товарів, робіт та послуг, а також для розрахунків з контрагентами.

Пункт 2.3

У цьому пункті визначено, що облік електронних грошей підприємством здійснюється на рахунку 335 " Електронні гроші, номіновані в національній валюті". Цей рахунок призначений для обліку грошових коштів, які зберігаються на рахунках в банках та інших фінансових установах у вигляді електронних грошей.

Пункт 2.4

У цьому пункті визначено заходи внутрішнього контролю, які здійснюються підприємством для забезпечення достовірності та надійності облікової інформації про електронні гроші

- Контроль за своєчасним і правильним оформленням первинних документів, пов'язаних з електронними грошима. Цей контроль передбачає перевірку правильності оформлення документів для здійснення обліку електронних грошей.

- Контроль за надходженням і витрачанням електронних грошей. Цей контроль передбачає перевірку правильності відображення операцій з електронними грошима в бухгалтерському обліку.

- Контроль за використанням електронних грошей для розрахунків з контрагентами. Цей контроль передбачає перевірку правильності проведення розрахунків з контрагентами електронними грошима.

Впровадження цих заходів дозволить підприємству ТОВ "Смарт Енерджі Солюшн" досягти таких результатів:

- Підвищення ефективності управління електронними коштами.
- Забезпечення достовірності та надійності облікової інформації про електронні кошти.
- Захист інтересів підприємства у сфері електронних коштів.

Удосконалення облікової політики в частині облік і контроль електронних коштів для ТОВ "Смарт Енерджі Солюшн" є важливим завданням, оскільки дозволяє підвищити ефективність управління електронними коштами, забезпечити достовірність та надійність облікової інформації про електронні кошти та захист інтересів підприємства у сфері електронних коштів.

Отже, у контексті розгляду напрямків удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима, важливо враховувати економічні аспекти цього процесу. Електронні гроші стають все більш важливим інструментом в сучасній економіці, сприяючи зручності та швидкості фінансових транзакцій. Одним з ключових напрямків удосконалення обліку є розробка ефективних систем контролю та регулювання для забезпечення стабільності та безпеки електронних

грошей. Це допоможе зменшити ризики для користувачів і сприятиме підвищенню довіри до цього платіжного інструменту. Додатково, розвиток інфраструктури для обліку електронних грошей, включаючи стандартизацію та сучасні технології, сприятиме підвищенню ефективності та прозорості операцій.

Це дозволить ефективніше використовувати електронні гроші як засіб платежу та зберігання активів. Загалом, удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима сприятиме подальшому розвитку цього фінансового інструменту і сприяє створенню більш стійкого та інноваційного фінансового середовища.

Висновки до розділу 2

Узагальнюючи вище викладене в розділі 2, можна дійти висновку:

1. Використання електронних платіжних інструментів у підприємствах має суттєвий вплив на економічний процес і фінансову діяльність суб'єктів господарювання. З моменту впровадження цих інноваційних засобів розрахунків в підприємства відбулося значне зростання їх популярності та широке впровадження в різноманітних галузях економіки.

2. Використання електронних платіжних інструментів сприяє підвищенню ліквідності підприємств, що робить можливим більш оперативне реагування на фінансові потреби та можливості. Це також зменшує залежність від потівкових коштів та підвищує рівень безпеки при здійсненні фінансових операцій.

3. Організація процесу документування електронних платіжних інструментів у підприємстві є ключовим аспектом ефективного використання цих інструментів. Дієвий облік забезпечує точну інформацію про фінансовий стан підприємства та дозволяє вчасно приймати управлінські рішення. Однак ця процедура вимагає ретельного планування та методики обліку.

4. Методика обліку розрахунків з електронними грошима визначає правила та процедури, які дозволяють коректно реєструвати та аналізувати фінансові транзакції, пов'язані з електронними платежами. Вона включає в себе

встановлення порядку документування операцій та використання електронного цифрового підпису для забезпечення безпеки та цілісності облікової інформації та відображення операцій в системі бухгалтерських рахунків.

5. Напрямки удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима включають в себе розробку ефективних систем контролю та регулювання для забезпечення стабільності та безпеки електронних грошей. Це сприяє зменшенню ризиків для користувачів і сприяє підвищенню довіри до цього платіжного інструменту. Також важливо розвивати інфраструктуру для обліку електронних грошей, включаючи стандартизацію та сучасні технології, що сприятиме підвищенню ефективності та прозорості операцій.

Усі ці аспекти використання електронних платіжних інструментів та їх облікового забезпечення мають стратегічне значення для розвитку підприємств і економіки в цілому. Вони сприяють підвищенню фінансової стабільності, зменшенню витрат та підвищенню конкурентоспроможності національних та міжнародних підприємств.

Загалом, впровадження та удосконалення використання електронних платіжних інструментів та їх облікового забезпечення сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств, покращує фінансовий клімат в країні та сприяє загальному економічному зростанню. Економіка сьогоднішнього дня потребує розвитку та модернізації фінансових інструментів, і електронні платіжні інструменти є ключовим елементом цього розвитку, допомагаючи суб'єктам господарювання ефективно працювати в умовах сучасної світової економіки.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З
ЕЛЕКТРОННИМИ КОШТАМИ3.1 Мета, завдання та послідовність проведення контролю розрахунків
з електронними коштами

Мета аудиту електронних грошей полягає в перевірці фахівцями, що володіють відповідними знаннями у галузі економіки, бухгалтерського обліку, юриспруденції, інформаційної безпеки, а також з розумінням організаційно-правових і економічних аспектів діяльності компанії, яка використовує дану платіжну систему, відповідно до чинного законодавства та нормативно-правових актів. Аудиторську перевірку діяльності з електронними грошима повинна проводити кваліфікована група експертів, оскільки кожен етап цього процесу, від створення правил системи електронних грошей до їх емісії та погашення, потребує глибокого розуміння економічних процесів, правильного тлумачення положень законодавчих та інших нормативно-правових актів, а також добре зрозумілі організаційно-інформаційні аспекти операцій з електронними грошима через комп'ютерні мережі та їх захист вимагають глибоких знань від фахівців кожної окремої галузі [36].

Загальна мета аудиту полягає в отриманні достатніх і прийнятних аудиторських доказів щодо наявності електронних грошей та достовірності інформації, що стосується них із метою сформулювати в кінцевому результаті незалежної думки аудитора про таке:

- відповідність фінансової звітності в частині електронних грошей у всіх суттєвих аспектах вимогам діючих стандартів;
- потенційні ризики для нинішніх і потенційних стейкхолдерів від здійснення суб'єктом операцій з електронними грошима, та відповідність їх стандартам безпеки, якщо такі стандарти існують.

Загальний підхід до проведення зовнішнього аудиту електронних грошей повинен включати уточнення, що включено до об'єкта та предмета такого аудиту, його цілей, завдань і необхідних для їх досягнення складових частин.

Завдання контролю розрахунків з електронними коштами включають в себе ряд важливих аспектів і завдань, спрямованих на забезпечення стабільності, безпеки, прозорості та відповідності всіх операцій із електронними грошима вимогам законодавства. Наведемо детальний огляд цих завдань в таблиці 3.1

Таблиця 3.1

Завдання контролю розрахунків з електронними коштами

№	Вид завдання	Опис
1.	Реєстрація та відстеження транзакцій	Однією з основних функцій контролю є реєстрація та відстеження всіх фінансових транзакцій, пов'язаних із електронними коштами. Це включає в себе реєстрацію даних про суму операції, ініціатора, отримувача, дату і час проведення транзакції, а також всі необхідні деталі.
2.	Забезпечення безпеки даних	Завданням контролю є забезпечення безпеки особистих даних користувачів та інформаційних систем, щоб запобігти несанкціонованому доступу, крадіжці даних або їх витоку. Це включає в себе застосування сучасних методів шифрування та засобів аутентифікації.
3.	Відповідність стандартам і законодавству	Контроль повинен перевіряти і забезпечувати відповідність всіх операцій з електронними коштами стандартам та вимогам законодавства. Це може включати в себе дотримання встановлених лімітів та обмежень, а також виконання всіх податкових і фінансових обов'язків
4.	Аналіз та оцінка ризиків	Завданням контролю є аналіз та оцінка фінансових ризиків, пов'язаних з операціями з електронними коштами. Це допомагає визначити можливі загрози та розробити стратегії для їхнього управління
5.	Запобігання фінансовим злочинам	Контроль повинен виявляти підозрілі або незвичайні операції, які можуть свідчити про фінансові злочини, такі як відмивання коштів, шахрайство або інші незаконні практики
6.	Звітність і аналіз	Контроль повинен підготувати звіти та проводити аналіз результатів контролю для виявлення недоліків, вдосконалення процесів та впровадження відповідних корекційних заходів

Джерело: сформовано автором.

Розгляд електронних грошей як об'єкта зовнішнього аудиту вже сам по собі стикається з проблемою невизначеності, оскільки чинні стандарти бухгалтерського обліку (МСФЗ, національні стандарти) не містять визначення того, що є електронними грошима. Дослідження сучасних електронних засобів

розрахунків показує, що термін «електронні гроші» включає в себе цілу низку електронних засобів, таких як:

- електронні гроші, які відповідають вимогам Директиви 2009/110/ЄС [46].

Це включає в себе електронні гроші в традиційному розумінні, які емітуються вже згаданими монетарними фінансовими установами. Термін "електронні гроші" також стосується електронних платежів, здійснюваних комерційними банками та іншими кредитними установами з ліцензією (наприклад, Google Pay, Apple Pay), а також електронних грошей, які випускають національні банки, які ще перебувають на стадії розробки та тестування (наприклад, e-krona, e-гривня та інші).

- традиційні безготівкові гроші в електронній формі;

- віртуальні валюти на основі технології блокчейну. Вони не відповідають вимогам Директиви 2009/110/ЄС, оскільки є випущеними поза монетарними фінансовими установами, більшість із таких валют є децентралізованими і не мають регулятора, у переважній більшості країн вони не мають статусу законного засобу платежу. До них належать криптовалюти (bitcoin, ethereum, litecoin, XRP та ін.);

- інші віртуальні гроші, наприклад токени [41].

Виділено такі основні функції аудиту електронних грошей:

1. Здійснення контролю над виконанням законодавчих вимог, пов'язаних з емісією та організацією обігу електронних грошей, включає в себе дотримання вимог нормативно-правових актів, які регулюють функціонування систем електронних грошей, їх обіг, використання та облік операцій з ними, а також встановлюють механізми та обмеження для роботи з цим платіжним інструментом.

2. Забезпечення ліквідності полягає в уникненні переміщення коштів з рахунків, на яких розміщено забезпечення електронних грошей, на інші рахунки або їх використання для фінансування активних операцій чи інших цілей, що суперечать їхньому призначенню та можуть призвести до ризику втрати

ліквідності банку чи банківської системи загалом, а також до зростання інфляції через віртуальну емісію грошей та збільшення грошової маси в країні [36].

Організаційно-методичні положення здійснення аудиту операцій з електронними грошима удосконалено за всіма етапами аудиторської перевірки, зокрема окреслено загальну стратегію здійснення аудиту рис. 3.1.

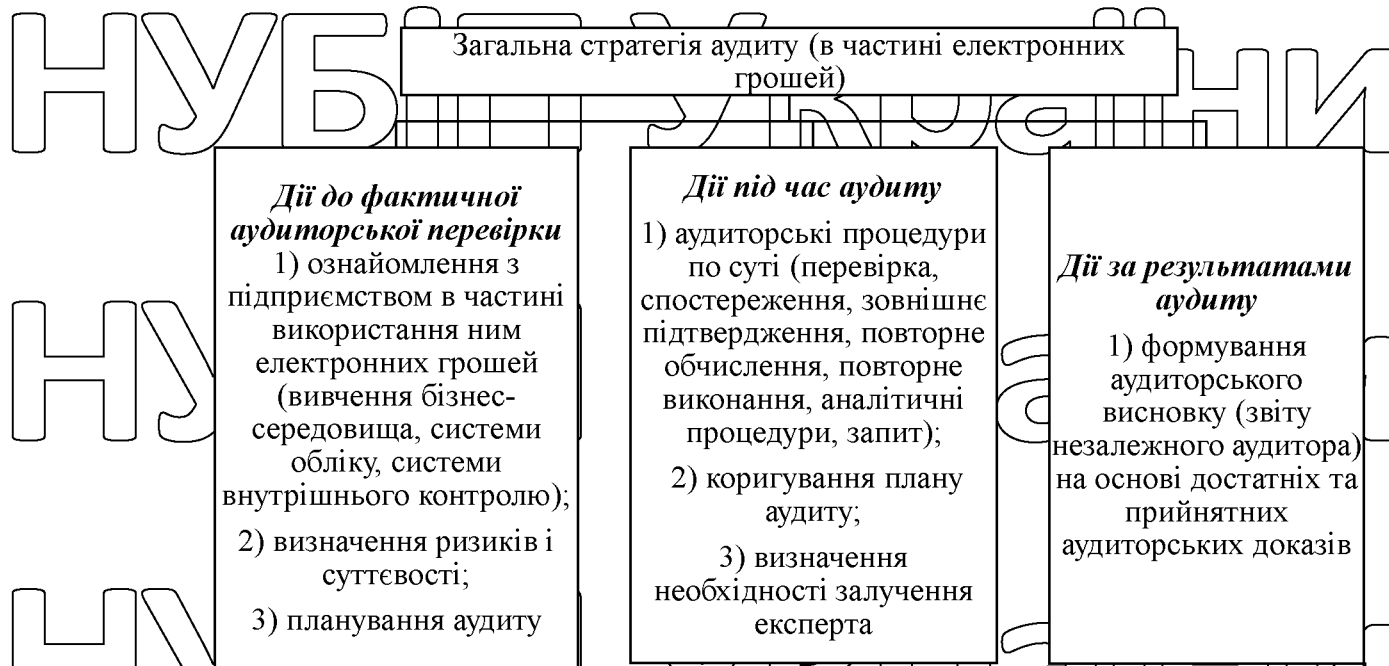

Рис. 3.1 Структурно-змістове наповнення загальної стратегії аудиту в частині операцій з електронними грошима

Джерело: складено автором на основі [35].

У випадку виявлення наявних електронних грошей (ЕГ) у суб'єкта господарювання аудитор повинен провести додаткові запити для уточнення наявних ризиків та внести відповідні корективи до програмного аудиту.

Наприклад, можна використовувати розроблену карту ризиків системи внутрішнього контролю ЕГ, яка представлена в табл. 3.2, для створення та обробки запитів аудитора, щодо керівництва суб'єкта господарювання, який використовує ЕГ. Така карта відповідає МСА 580 «Письмові запевнення» [47], під неї можуть бути розроблені тести контролю.

Наведемо пояснення існуючих тверджень, які слід перевірити під час аудиторських тестів системи внутрішнього контролю віртуальних валют, використовуючи розроблену карту ризиків табл. 3.2.

Таблиця 3.2

НУБІП УКРАЇНИ

Карта ризиків для аудиторських тестів системи внутрішнього контролю щодо віртуальних валют (ВВ) суб'єкта господарювання на предмет існуючих тверджень

№	Ситуації та події, які можуть вказувати на недостовірність тверджень	Твердження, яке перевіряється і може не відповідати дійсності				
		повнота відображення	надійність системи інформаційної безпеки	акуратність професійних суджень та оцінка	існування контролю над активом	періодизація
1.	Суб'єкт господарювання має електронний гаманець який не відображений в обліку	+				
2.	Виявленні значні затримки в обробці операцій із ЕК у кінці періоду				+	
3.	Суб'єкт господарювання вирішує використовувати обмінник ЕГ, який не має ефективного контролю над транзакціями, які він здійснює від імені суб'єкта господарювання, або за залишками криптовалют, що зберігаються на рахунку суб'єкта господарювання	+	+	+	+	+
4.	Події або умови ускладнюються визначення вартості, за якою ЕГ повинна бути записана для цілей фінансової звітності	+				
5.	Суб'єкт господарювання помилково вказує власність на приватний ключ і відповідну ЕГ			+		+
6.	Суб'єкт господарювання втратив приватний ключ і тому не має більше доступу до зв'язаної ЕГ			+		
7.	Суб'єкт господарювання відправляє ЕГ на помилкову адресу і володіння ЕГ не може бути відновлено, оскільки транзакції у блокчейні незворотні			+		

Складено автором на основі джерела [4].

– акуратність професійних суджень та оцінки. Проблема відсутності офіційного регулювання у бухгалтерському обліку електронних грошей створює ризик невідповідності облікових політик та процедур, які застосовує суб'єкт господарювання, економічній сутності електронних грошей і вимогам МСФЗ щодо нематеріальних активів, запасів, еквівалентів грошових коштів і т.д. Це

потенційний набір активів, які можуть бути включені до обліку електронних грошей, доки не буде створено офіційне регулювання;

– повнота відображення. Це повнота врахування існуючих електронних гаманців, ідентифікація їх прикладженості. Проблема полягає у тому, що користувачі мережі криптовалют, такі як Bitcoin, залишаються анонімними.

Суб'єкт повинен підтвердити перед аудитором, що ключ і гаманець належать саме йому:

– існування контролю над активом. Суб'єкт може вже втратити свої електронні кошти, навіть не підозрюючи про це, наприклад, через крадіжку свого

приватного ключа чи злам криптобіржі;

– періодизація. Проблема уповільнення транзакцій ЕГ та пропускну здатності мережі (масштабованість). Операції з ЕГ можуть здійснюватися з

різною швидкістю, іноді вони можуть затримуватися, і навіть тривати кілька днів. Існує ризик того, що через затримку операція може потрапити не до того звітного періоду [44].

Етап прямої перевірки операцій з електронними грошима розпочинається з ознайомлення з вимогами законодавства досліджуваних питань, які

виконуються відповідно до МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності» [47]. Цей стандарт регулює та встановлює

відповідальність аудитора за розгляд, а також відповідальність управлінського персоналу за дотримання вимог нормативного законодавства, оскільки вплив

законодавчих норм на формування фінансової звітності може бути різним.

Наприклад, щодо регулювання функціонування електронних грошей, законодавством встановлено обмеження, що регламентують їх використання:

1. Торговець не має права використовувати отримані електронні гроші, але він зобов'язаний негайно перевести їх на свій банківський рахунок;

2. Суб'єкт господарювання може отримати товари за електронні гроші лише для здійснення своєї господарської діяльності;

3. Для фізичних осіб встановлено ліміт (щоденний та місячний) сумісних операцій;

4. Лише банк може виступати як емітент електронних грошей, причому емісія здійснюється в гривнях.

Порушення вказаних вище правил може призвести до настання штрафів, подання судових позовів або інших негативних наслідків для підприємства, що може значно вплинути на формування статей фінансової звітності.

Детально аналізуючи законодавче регулювання електронних грошей, аудитор повинен ознайомитися із законодавчою базою, яка стосується функціонування електронних грошей. Результатом огляду нормативних документів повинно бути зрозуміння, чи відповідає підприємство вимогам чинного законодавства, що регулює облік електронних грошей.

Після вивчення особливостей законодавчого регулювання операцій з електронними грошима аудитор звертається до управлінського персоналу з наступним запитом:

1. Стосовно наявності інших нормативних актів чи внутрішніх розпорядчих документів, які можуть суттєво впливати на відображення електронних грошей в обліку та формування розділу "Електронні гроші" у фінансовій звітності.

2. Стосовно дотримання управлінським персоналом встановлених норм законодавства.

3. Стосовно наявності судових позовів або сплачених штрафів, пов'язаних з електронними грошима.

Якщо аудитор виявляє порушення, які, на його думку, можуть призвести до суттєвого викривлення у відображенні операцій з електронними грошима, йому необхідно обговорити їх наслідки з управлінським персоналом чи керівництвом підприємства. Після цього аудитор оцінює наслідки невиконання вимог законодавства та визначає ступінь суттєвості виявлених порушень. В результаті цього він може відмовитися від надання висновку, якщо порушення є значущими та не іквітуються підприємством; у разі неможливості відмови від надання висновку, аудитор проводить опис виявлених порушень в аудиторському звіті. Якщо відмова в наданні висновку не є можливою, аудитор

включає опис виявлених порушень у свій аудиторський звіт. Всі ці дії документуються протоколами обговорення з управлінським персоналом, а також зберігаються копії записів чи документів.

Для надання обґрунтованого аудиторського висновку наступним етапом є отримання аудитором аудиторських доказів, інформація в яких повинна бути не лише доречною але й достовірною. Аби отримати аудиторські докази аудитор проводить ряд процедур, які дозволяють повністю перевірити достовірність інформації про електронні гроші, що відображена в обліку.

При проведенні внутрішнього контролю операцій з електронними грошима службі внутрішнього контролю (СВК) необхідно опікуватися наступні види ризиків.

- дублювання технічного пристрою – носія електронної готівки;
- порушення цілісності інформації чи програми функціонування системи електронних грошей;
- крадіжки коштів з електронного пристрою;
- викрадення комп'ютерних даних, відмови від операцій з використанням електронних грошей;
- шахрайства, пов'язані з електронними переказами [48].

Зупинимося на більш детальному розгляді найпоширенішого методу шахрайства у системах електронних грошей – фішингу. Понад 20% атак спрямовані на банки та інші фінансово-кредитні установи, збитки від фішингових атак оцінюються декількома мільярдами доларів США, і відзначається тим, що, згідно зі статистикою, кількість фішингових атак щорічно збільшується приблизно в півтора рази [49].

Існує кілька типів фішингу, таких як поштовий, онлайнний і комбінований. Поштовий фішинг включає масові розсилки електронних листів або повідомлень у соціальних мережах, що представляють себе від імені відомих організацій, наприклад, банків, користувачів електронних гаманців. Наприклад, бухгалтер торгово-виробничого підприємства може отримати лист від банку або контрагента із проханням передати конфіденційні дані про підприємство або

внести зміни до правил користування електронним гаманцем (таких як необхідність перереєстрації електронного гаманця, загрози оплокування рахунку клієнта тощо), пропонуючи перейти за посиланням або введенням паролів до електронного гаманця.

Онлайн-фішинг передбачає створення копій відомих веб-сайтів, часто інтернет-магазинів, де пропонуються можливості здійснити вигідні покупки товарів за привабливими цінами. Вигляд цих сайтів ззовні подібний до офіційних веб-адрес інтернет-магазинів і спрямовує користувачів електронних гаманців на веб-сайти, які імітують зовнішній вигляд легітимного ресурсу.

Також існує комбінований фішинг, який представляє собою з'єднання поштового та онлайн фішингу. Наприклад, бухгалтер торгово-виробничого підприємства може потрапити на легітимний веб-сайт, при перегляді якого автоматично завантажуються віруси або шпійонські програми, які реєструють коди входу до електронного гаманця [50].

На підставі проведеного моніторингу необхідно розробити певноцінну систему захисту від фішингових атак та включити її до інформаційної бази функціонування СВК. Пропонується такий порядок перевірки функціонування системи захисту електронних грошей від фішингових атак:

Створення списку потенційно небезпечних інтернет-сайтів та їх включення до "банку даних перевірок";
Формування переліку зареєстрованих та доступних потенційно небезпечних інформаційних ресурсів;

Визначення ступеня небезпечності кожного потенційно небезпечного інформаційного ресурсу;

Оновлення антифішингових баз інформаційними ресурсами, виявленими як небезпечні [48].

Отже, основна мета аудиту електронних коштів забезпечення ефективності та надійності фінансових транзакцій. Завдання включає в себе утримання ризиків, дотримання стандартів, а також усунення аномалій. Поєднання контролю виконання систематичного аналізу та адаптації до змін у фінансовому

та технологічному середовищі. Застосування ефективних контрольних заходів зниження ризиків і забезпечення стабільності фінансових операцій.

3.2 Методи та процедури та узагальнення результатів контролю електронних коштів

Основними джерелами даних для контролю операцій з електронними коштами являється облікова інформація: виписки банку з прикладеними підтверджувальними документами; баланс (звіт про фінансовий стан) (ф. №1); звіт про рух грошових коштів (ф. №3); примітки до річної фінансової звітності (ф. №5).

Першою обов'язковою процедурою під час контролю грошових документів є їхнє фактичне перевіряння шляхом проведення інвентаризації. Контролери визначають, чи дотримується підприємство чинного порядку зберігання та використання грошових документів, а потім проводять підрахунок наявних грошових документів, порівнюють їх залишки з обліковими даними та фіксують отримані результати в акті інвентаризації та його додатках[53].

Аудит електронних коштів вимагає використання різних методів і інструментів для перевірки достовірності та відповідності операцій з електронними коштами встановленим стандартам і законодавству. Ось декілька таблиць, які можуть використовуватися при аудиті електронних коштів (табл. 3.3., табл.3.4, табл. 3.5):

Таблиця 3.3

Перевірка операцій емісії та погашення заборгованості

Дата	Емісія (сума)	Погашення (сума)	Видана (сума)	Вирахування комісії (сума)
10.01.2023	10000	-	-	50
15.01.2023	-	-	5000	20
20.01.2023	-	2000	-	10

Джерело: сформовано автором

Ця таблиця дозволяє аудиторам простежити за емісією електронних коштів, їх погашенням і видачею клієнтам, а також вирахуванням комісій за обслуговування.

Цей метод проведення аудиту за допомогою включає в себе наступні кроки:

1. *Збір і аналіз інформації:* Аудитор отримує доступ до таблиці, яка містить дані щодо емісії, погашення та видачі електронних коштів, а також вирахування комісій. Ця таблиця дозволяє відстежувати всі операції, пов'язані з електронними коштами, і визначити їх обсяги.

2. *Перевірка точності і відповідності:* Аудитор перевіряє, чи відповідають дані в таблиці фактичним операціям, які здійснювалися підприємством. Він порівнює суми емісії та погашення з фактичними операціями, а також перевіряє правильність вирахування комісій.

3. *Визначення відхилень:* Аудитор виявляє будь-які відхилення або невідповідності між сумами емісії, погашення та видачі коштів. Він шукає можливі помилки в обліку або неправильні внески в таблицю.

4. *Аналіз комісій:* Аудитор також аналізує суми вирахувань комісій і перевіряє їх відповідність до внутрішніх політик підприємства і чинного законодавства.

5. *Оцінка ризиків:* Аудитор визначає ризики, пов'язані з операціями з емісії та погашенням коштів, і оцінює їх вплив на фінансовий стан підприємства.

6. *Підготовка звіту і рекомендацій:* На основі проведеного аналізу аудитор складає звіт, в якому вказується, чи відповідає фінансова діяльність підприємства нормативним вимогам щодо емісії та погашення електронних коштів. Він також може надати рекомендації щодо поліпшення системи обліку та контролю коштів.

Він дозволяє аудиторам детально перевірити всі операції, пов'язані з емісією, погашенням та видачею електронних коштів, і визначити їх відповідність нормативним вимогам, а також виявити можливі ризики та недоліки.

Таблиця 3.4

Розшифровка операцій					
Дата	Операція	Сума	Дебетовий рахунок	Кредитовий рахунок	Підстава
15.01.2023	Поповнення коштів	1000	Клієнтський рахунок	Електронний гаманець	Переказ від клієнта
20.01.2023	Платіж за товар	500	Електронний гаманець	Рахунок постанальника	Купівля товару
05.02.2023	Виведення коштів	300	Електронний гаманець	Банківський рахунок	Зняття грошей з гаманця

Джерело: сформовано автором

Ця таблиця допомагає аудиторам відстежувати операції з електронними коштами та їх відповідність зазначеним рахункам.

Цей метод проведення аудиту включає в себе наступні кроки:

1. *Збір та аналіз інформації:* Аудитор отримує доступ до таблиці, яка містить розшифровку операцій з електронними коштами. Ця таблиця містить докладну інформацію про кожну операцію, таку як дату, вид операції, суму валюти, дебетовий і кредитовий рахунки, а також підставу для проведення операції.

2. *Перевірка точності та відповідності:* Аудитор перевіряє, чи відповідають дані в таблиці фактичним операціям, які здійснювалися підприємством. Він порівнює дати, суми, рахунки та підстави операцій з офіційними джерелами та документами підприємства.

3. *Виявлення аномалій та помилок:* Аудитор шукає будь-які аномалії або помилки в таблиці, такі як неправильно вказані суми, невідповідність між дебетовим і кредитовим рахунками або невірно вказані підстави для операцій.

4. *Аналіз ризиків:* Аудитор визначає потенційні ризики, пов'язані з проведеними операціями, і оцінює їх вплив на фінансовий стан підприємства. Це включає в себе аналіз можливих втрат або недоліків у фінансових потоках.

5. *Підготовка звіту і рекомендацій:* На основі проведеного аналізу аудитор складає звіт, в якому вказується, чи відповідає фінансова діяльність

підприємства нормативним вимогам та чи існують які-небудь ризики чи недоліки. Аудитор також може дати рекомендації щодо поліпшення системи обліку та контролю електронних коштів.

Отже, цей метод аудиту дозволяє аудиторам детально перевірити операції з електронними коштами підприємства та визначити їх відповідність нормативним вимогам і наявні ризики.

Таблиця 3.5

Аналіз ліквідності електронних коштів

Дата	Початковий баланс	Зміна балансу	Кінцевий баланс
01.01.2023	50000	10000	60000
01.02.2023	60000	-20000	40000

Джерело: сформовано автором

Ця таблиця допомагає аудиторам визначити ліквідність електронних коштів та їх зміну протягом періоду аудиту.

Даний метод проведення аудиту включає наступні кроки:

1. *Збір і аналіз інформації:* Аудитор отримує доступ до таблиці, яка містить дані щодо ліквідності, зокрема, початкового балансу, зміни балансу та кінцевого балансу електронних коштів на певні дати.

2. *Перевірка точності і відповідності:* Аудитор перевіряє, чи відповідають дані в таблиці фактичним операціям та чи вони відповідають ліквідності підприємства. Він порівнює початковий баланс з попередніми даними та зміни балансу з фактичними операціями.

3. *Визначення відхилень.* Аудитор виявляє будь-які відхилення або невідповідності між початковим та кінцевим балансами та фактичними операціями. Він шукає можливі помилки в обліку або помилки заповнення таблиці.

4. *Аналіз зміни балансу:* Аудитор аналізує зміну балансу протягом певного періоду, визначає, чому вона відбулася і як це вплинуло на ліквідність підприємства.

5. *Оцінка ліквідності:* Аудитор оцінює, чи відповідає ліквідність підприємства нормативам та чи вона є задовільною для забезпечення фінансових зобов'язань.

6. *Підготовка звіту і рекомендацій:* На основі проведеного аналізу аудитор складає звіт, в якому вказується, чи відповідає ліквідність підприємства вимогам, чи є ризики недоліків у системі управління ліквідністю, а також може надати рекомендації щодо поліпшення управління ліквідністю та оптимізації фінансових процесів.

Цей метод дозволяє аудиторам визначити рівень ліквідності підприємства та виявити можливі проблеми, які можуть вплинути на його фінансовий стан.

Оцінка ризиків аудитором може впливати на вибір типів аудиторських процедур та їх комбінацію, а також на залучення більш досвідчених працівників чи фахівців із конкретної галузі. Ми вважаємо що це особливо важливо при здійсненні аудиту електронних грошей, оскільки, досліджуючи цей платіжний інструмент, аудиторам доводиться стикатися з питаннями інформаційної безпеки, фінансовою складовою, різними платіжними інструментами тощо [52].

На основі результатів проведених процедур та отриманих аудиторських доказів аудитор приймає рішення про наявність достатніх аудиторських доказів.

У випадку відсутності відповідних доказів, слід спробувати отримати їх у відповідній кількості та на належному рівні прийнятності для формулювання висновку. Якщо таке завдання виявляється недосяжним, аудитор повинен висловити умовно-позитивну думку або відмовитися від висловлення своєї думки щодо документів, що стосуються роботи з електронними грошима.

В цілому, в МСА 500 «Аудиторські докази» [53] передбачено різні види аудиторських процедур та вказано особливості їх застосування. Керуючись цим стандартом, визначено конкретні процедури, які аудитор повинен виконати для

підтвердження достовірності відображення операцій з електронними грошима, а також можливі робочі документи, які вони можуть скласти (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Застосування аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо операцій з електронними грошима

№	Аудиторська процедура	Застосування електронних грошей	Робочі документи
1.	Перевірка	Вивчення записів чи документації щодо обліку транзакцій з електронними грошима.	– відомість формальної та арифметичної перевірки первинних документів та регістрів обліку; – відомість переліку відсутніх документів тощо
2.	Спостереження	Спостереження аудитором за процедурою інвентаризації електронних грошей або за виконанням заходів щодо внутрішнього контролю електронних грошей.	Записи щодо невідповідності тощо
3.	Зовнішнє підтвердження	Отримання аудитором письмового підтвердження від банківської установи – емітента електронних грошей чи систем електронних грошей щодо проведених транзакцій. Запити про можливі зміни в угодах щодо співпраці, які можуть вплинути на визнання прибутку та інші аспекти.	Запити у зовнішніх сторін
4.	Повторне обчислення	Перевірка арифметичної правильності документів чи записів за операціями з електронними грошима	Відомість арифметичної перевірки
5.	Повторне виконання	Незалежне здійснення аудитором заходів контролю, які вже були реалізовані службою внутрішнього контролю.	Записи аудитора щодо правильності дій СВК
6.	Запит	Письмова чи усна відповідь на питання аудитора щодо використання електронних грошей на підприємстві	– запити; – лист-запевнення

Джерело: сформовано автором на основі джерела [55].

Аудитор, проводячи аудиторські процедури відносно електронних грошей, може застосовувати аудиторські вибірки, розробляючи які він повинен

орієнтуватись на мету перевірки. Таким чином, при оцінці діяльності суб'єкта господарювання, що використовує даний платіжний засіб, та маючи за генеральну сукупність відомості про емітента електронних грошей та його контрагентів аудитор може вирішити перевірити ту частину, що становить, скажімо, 80% від загальної суми електронних грошей, випущених цим емітентом. Це може скласти близько 20% від кількості контрагентів, у кількісному вираженні, враховуючи принцип Парето [55].

Отримані аудитором результати відображаються у звіті, створення якого регулюється МСА 700, відповідно до якого аудитор переслідує наступні цілі [56]:

– сформулювати думку про фінансові звіти, ґрунтуючись на оцінці висновків, які випливають із аудиторських доказів; – виражати цю думку у письмовому звіті.

Звіт аудитора про діяльність суб'єкта господарювання з електронними грошима повинен включати:

1. Заголовок, де зазначено, що цей звіт складений незалежним аудитором.

2. Адресата, як правило, звіт адресується тим, для кого він був підготовлений (акціонерам, особам з найвищими повноваженнями і т. д.).

3. Вступний параграф, де вказано назву суб'єкта господарювання, який перевірявся, важливі аспекти облікової політики, назву кожного фінансового звіту, що перевірявся, та їхні дати або періоди і т. ін.

4. Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність. Мається на увазі пояснення, що саме управлінський персонал несе відповідальність за складання фінансової звітності та налагодження системи контролю за її складанням.

5. Відповідальність аудитора. У цій частині вказується, що відповідальність аудитора обмежується висловленням думки про фінансову звітність на підставі аудиту і не охоплює її укладання, ця відповідальність лежить на управлінському персоналі. Також вказується, що аудит проводився відповідно до МСА. Вказується також, чи забезпечують отримані аудиторські

докази, на думку аудитора, достатню та відповідну основу для висловлення аудиторської думки.

6. Аудиторська думка. Аудиторська думка включає розділ «Висловлення думки». У випадку якщо аудитор висловлює не модифіковану думку (позитивне висловлення щодо фінансової звітності та її відповідності необхідним вимогам) текст у звіті повинен містити наступну інформацію: «Фінансова звітність достовірно відображає усі суттєві аспекти емісії та забезпечення обігу електронних грошей відповідно до...», після чого слід вказати застосовану концептуальну основу фінансової звітності яку було застосовано. Також може бути використане альтернативне формулювання:

«Фінансова звітність надає достовірну та справедливую інформацію про систему емісії та забезпечення обігу електронних грошей згідно з...» де концептуальна основа визначається положеннями законодавчих актів, нормативних документів центрального банку, органів, що регулюють сферу переказу коштів, фінансового моніторингу та інших аспектів функціонування систем електронних грошей, а також рішеннями керівництва щодо застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності та звітності про сталий розвиток.

7. Інша відповідальність аудитора щодо звітності. Цей розділ може бути включений до звіту аудитора для чіткого визначення його відповідальності згідно з МСА та відповідно до законодавчих актів, якщо вони вимагають висловлення аудиторської думки. Так, наприклад, може бути визначено вимогу в законодавстві, що регулює банківську діяльність або систему гарантування вкладів фізичних осіб, згідно з якою, під час проведення аудиту банку, аудиторам слід звертати увагу на співвідношення коштів на рахунках, які є забезпеченням електронних грошей, до загальної суми коштів на рахунках клієнтів, на які поширюється законодавство про гарантування вкладів. Така норма, вважаємо, буде доречною для прийняття рішення щодо гарантування державою також коштів клієнтів у електронних грошах чи їхнього забезпечення.

8. Підпис аудитора.

9. Дата аудиторського звіту.

10. Адреса аудиторів [36].

У своєму звіті аудитор може висловлювати три різновиди модифікованих думок: думка із застереженням, негативну та відмову в висловленні думки, в залежності від того, чи має фінансова звітність значущі викривлення, чи аудитор може отримати достатні та належні аудиторські докази, і чи існує можливість, що фінансова звітність містить суттєві викривлення [57]. Крім того, судження аудитора про загальний вплив проблеми на фінансову звітність також впливає на висловлення його думки. Згідно з МСА 705, аудитор визначає, коли слід модифікувати свою думку [58].

– коли він доходить висновку, що викривлення, як окремо, так і в сукупності, мають суттєвий характер, проте не обмежуються лише окремими елементами, рахунками чи статтями фінансової звітності, а впливають інші обставини, що охоплюють чи можуть охоплювати значну частину фінансової звітності. Крім того, цей вплив має принципове значення для правильного розуміння фінансової звітності користувачами.

– коли немає змоги отримати достатні та прийнятні докази для обґрунтування думки.

На підставі вивчення методів та процедур контролю електронних коштів та узагальнення результатів можна зробити висновок, що ефективна система контролю включає в себе ретельний аналіз електронних транзакцій, вивчення діючого законодавства та стандартів, а також впровадження заходів безпеки для захисту від фінансових ризиків та шахрайства. Застосування найкращих практик управління та внутрішнього контролю є ключовим елементом забезпечення надійності та довіри до електронної грошової системи. Узагальнені результати дозволяють визначити області покращень та удосконалень в системі обліку електронних коштів для подальшого забезпечення їх ефективного та безпечного використання [59].

Отже, узагальнюючи вище сказане підкреслюємо важливість вибору та застосування ефективних методів та процедур для контролю електронних коштів. Визначено це використання сучасних технологій, автоматизованих

систем моніторингу та внутрішніх аудитів є ключовим для виявлення ризиків та забезпечення надійності фінансових операцій.

Не менш важливим є встановлення чітких процедур, що враховують специфіку електронних коштів у конкретному контексті підприємства.

Забезпечення безпеки, навчання персоналу та розробка ефективних внутрішніх політик стають необхідним елементом успішного контролю.

3.3. Посилення дієвості контрольної функції обліку електронних грошей в менеджменті суб'єкта господарювання

Посилення дієвості контрольної функції обліку в менеджменті суб'єкта господарювання є стратегічною необхідністю для забезпечення стабільності та стійкості фінансового стану підприємства. У контексті економічних аспектів, це

включає в себе оптимізацію внутрішніх систем контролю та впровадження

ефективних механізмів моніторингу. Застосування сучасних методів фінансового аналізу дозволяє управлінням отримувати об'єктивні дані щодо ефективності внутрішніх процесів та вчасно реагувати на будь-які невідповідності.

Застосування таких економічних стратегій в межах контрольної функції обліку сприяє ефективній роботі менеджменту, сприяючи зростанню конкурентоспроможності підприємства та підвищенню його стабільності в умовах ринкової нестабільності. Посилена ефективність контрольної функції в

обліку електронних грошей вимагає вдосконалення методів бухгалтерського обліку та його складових, що забезпечує якість реєстрації інформаційних потоків та збору господарських фактів діяльності підприємств.

Для того, щоб бухгалтерська інформація була корисною для користувача, вона повинна мати наступні основні характеристики:

- об'єктивно підготовленою (реєстрація та звітність про бухгалтерські операції повинні бути представлені об'єктивно, без будь-яких упереджень, які

можуть призвести до неправильного сприйняття читачем фінансового стану, результатів чи грошових потоків бізнесу);

- мати послідовність запису (закріплення інформації з використанням стандартів бухгалтерського обліку, і подання зведених результатів однаково для всіх представлених періодів);

- бухгалтер формує фінансові звіти, які включають у себе конкретну інформацію, яка є необхідною для прийняття рішень керівництвом;

- бути достовірною та суттєвою [60].

З метою посилення ефективності контрольної функції обліку електронних грошей у менеджменті слід привести до наступних аспектів табл. 3.7:

Таблиця 3.7
Стратегії посилення контрольної функції обліку електронних грошей у менеджменті

№	Стратегії	Опис
1.	Впровадження сучасних систем обліку	Застосування сучасних програмних засобів для електронного обліку грошей дозволяє автоматизувати процеси збору, обробки та аналізу фінансової інформації. Це завдяки точнішому і швидкому контролю над фінансовим потоком.
2.	Вдосконалення системи моніторингу транзакцій	Розробка та впровадження ефективної системи моніторингу транзакцій дозволяє виявити незвичайні або сумнівні операції, що можна свідчити про можливість фінансових ризиків чи шахрайської діяльності.
3.	Забезпечення кібербезпеки	Врахування сучасних загроз кібербезпеки є критичним аспектом для збереження конфіденційності та цілості електронних фінансових даних. Вдосконалення системи захисту та шифрування є необхідним для запобігання можливим атакам.
4.	Навчання персоналу	Організації повинні інвестувати в навчання свого персоналу, щоб забезпечити його компетентність у сфері обліку електронних грошей та здатність ефективно взаємодіяти з новими технологіями.
5.	Створення ефективних процедур внутрішнього контролю	Визначення та впровадження чітких процедур внутрішнього контролю дозволяє уникнути фінансових непорозумінь, виявити помилки та попередити можливості фінансових ризиків.

Джерело: сформовано автором

Завдяки цим заходам суб'єкти господарювання можуть ефективно вдосконалити контрольну функцію обліку електронних грошей, забезпечуючи стабільність та безпеку фінансового управління в умовах сучасного електронного бізнесу.

Забезпечення ефективності контрольної функції обліку електронних коштів передбачає також використання сучасних інформаційних технологій та автоматизацію бухгалтерського обліку. Впровадження цифрових інструментів, таких як програмні засоби для аналізу даних та електронного документообігу, сприяє підвищенню точності обліку, зменшенню ризиків помилок та забезпеченню швидкого доступу до релевантної інформації.

У контексті економічного управління важливо враховувати концепцію сталого розвитку, інтегруючи принципи сталості в стратегії контролю обліку. Це включає в себе не лише фінансові аспекти, але й соціальну та екологічну відповідальність підприємства.

Загалом, посилення контрольної функції обліку в менеджменті суб'єкта господарювання є ключовим елементом стратегічного управління, спрямованого на досягнення ефективності та стійкості бізнесу в сучасних умовах глобального економічного середовища.

Висновок до розділу 3

У 3 розділі кваліфікаційної магістерської роботи детально проаналізовано організацію та методи контролю розрахунків з електронними коштами.

1. Визначена мета цього контролю – полягає в перевірці фахівцями, що володіють відповідними знаннями у галузі економіки, бухгалтерського обліку, юриспруденції, інформаційної безпеки, а також з розумінням організаційно-правових і економічних аспектів діяльності компанії, яка використовує дану платіжну систему, відповідно до чинного законодавства та нормативно-правових актів. Завдання включають в себе виявлення ризиків, впровадження ефективних процедур та підвищення ефективності управлінської функції обліку.

2. Методи та процедури контролю розрахунків включають в себе використання сучасних технологій, автоматизованих систем моніторингу та впровадження внутрішніх аудитів. Важливо враховувати специфіку електронних коштів та вдосконалювати процеси узагальнення результатів для найкращого розуміння стану фінансової діяльності.

3. Також, розділ висвітлив питання посилення дієвості контрольної функції обліку в менеджменті суб'єкта господарювання. Це означає впровадження внутрішніх процедур, навчання персоналу та вдосконалення внутрішніх політик з метою максимізації результативності контролю електронних коштів.

Загальний висновок розділу підкреслює важливість не лише технічних аспектів контролю, але й організаційних та управлінських заходів для досягнення ефективного використання електронних коштів та забезпечення фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

НУБІП України

За результатами проведених досліджень можна зробити висновки та внести пропозиції.

1. Електронні гроші мають позитивний вплив на фінансову систему та економіку країни в цілому. Вони сприяють:

- зменшенню частки тіньової економіки;
- оптимізації витрат на обслуговування готівкового обігу.

У сучасній цифровій економіці електронні гроші стають все більш популярним способом розрахунку. Вони мають ряд переваг перед готівкою та безготівковими розрахунками, а саме:

- зручність та доступність;
- швидкість та безпека;
- мінімальні витрати.

В Україні електронні гроші є відносно новим платіжним інструментом. Для їх обліку в бухгалтерському обліку використовується субрахунок 335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті".

2. Основними нормативно-правовими документами, що здійснюють регулювання електронних грошей в Україні є «Положення про електронні гроші», Закони України «Про електронну комерцію» та «Платіжні послуги».

Важливе місце в нормативно-правовому регулюванні займають також Закони про бухгалтерський облік та фінансову звітність, аудит фінансової звітності, а також міжнародні стандарти фінансової звітності, що сприяють прозорості та надійності фінансової системи.

Новації у законопроекті №5361 свідчать про намір лібералізувати ринок електронних грошей в Україні, позбавляючи банків монополії та посилюючи відповідальність за порушення. Загалом, нормативно-правове регулювання є ключовим для створення умов, сприятливих для розвитку електронних коштів та забезпечення захисту прав та інтересів учасників ринку, що важливо для стійкого розвитку суб'єктів господарювання в електронному середовищі.

3. Міжнародний досвід регулювання сфери віртуальних валют свідчить про те, що існує широкий спектр підходів до цього питання. Деякі країни, такі як Японія та Швейцарія, впровадили нормативно-правову базу, яка легалізує та регулює операції з криптовалютами. Інші країни, такі як Нігерія та Казахстан, взяли курс на впровадження власних цифрових валют, емісію яких здійснюють центральні банки. Ще інші країни, такі як США та Великобританія, дотримуються більш нейтрального підходу, не надаючи криптовалютам статусу законних платіжних засобів, але дозволяючи їх використання в якості інвестиційних активів.

4. Оцінка організаційно-економічної характеристики підприємства ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» дозволяє дійти висновків: фінансові показники за результатами 2022 року свідчать про низьку фінансову стійкість підприємства.

- зростання питомих витрат та збільшення поточного залученого капіталу негативно впливають на фінансовий стан підприємства.

Незважаючи на це, підприємство має ряд сильних сторін, зокрема: високий рівень капіталовіддачі; збільшення прибутковості підприємства; зростання обсягу виготовленої продукції; зростання продуктивності праці; збільшення власного та робочого капіталу; здовгострокового залученого капіталу; скорочення фінансової залежності; збільшення коефіцієнта ділової активності; збільшення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості.

5. Особливістю реєстрації операцій розрахунків електронними грошима є необхідність проведення її в електронному форматі, оскільки електронні гроші використовуються в онлайн-середовищі для оплати товарів та послуг через Інтернет. Також важливо враховувати, що використання електронного документування в операціях з електронними грошима передбачає використання електронного цифрового підпису для забезпечення безпеки та цілісності бухгалтерської інформації.

Організація обліку електронних платіжних інструментів означає встановлення структурованого процесу внутрішнього контролю та системи

відслідковування цифрових фінансових операцій. Вона вимагає розроблення внутрішніх правил та процедур, щоб забезпечити точність, надійність і цілісність облікової інформації.

6. Облік розрахунків з електронними грошима в Україні є важливою складовою фінансового управління та забезпечення фінансової стабільності. Він визначає принципи та правила обліку операцій з електронними грошима, забезпечуючи правильну фінансову звітність та дотримання законодавства України щодо цього платіжного інструменту.

В Україні облік електронних грошей здійснюється на рахунку 335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті". Цей рахунок використовується для реєстрації інформації про електронні гроші, які зберігаються на електронному платіжному засобі та використовуються суб'єктом господарювання в обмін на безготівкові кошти та лише для розрахунків з торговцями.

Відображення операцій з електронними грошима в обліку залежить від того, чи відбулося погашення електронних коштів до або після відвантаження товару. У першому випадку операція відображається як передоплата, а в другому - як оплата товару. Для підтвердження операцій з електронними грошима використовуються первинні документи, які містять інформацію про суму електронних грошей і вартість комісії за їхнє придбання або розрахунок. Дані про рух електронних грошей відображаються у фінансовій звітності підприємства.

Щодо оподаткування, процес відображення електронних грошей на електронному гаманці не супроводжується жодними особливими наслідками, а виведення коштів з гаманця відбувається аналогічно, як обмін національної валюти на електронні аналоги.

7. Напрямами удосконалення обліку розрахунків з електронними грошима, для підвищення ефективності та надійності обліку електронних грошей вважаємо за необхідне ввести новий рахунок 32 "Електронні гроші". Цей

рахунок дозволить виділити електронні гроші в окрему групу, що підкреслить їхню самостійність як платіжного інструменту.

Для підприємства ТОВ "Смарт Енерджі Солюшн" важливо впровадити заходи щодо удосконалення облікової політики в частині облік і контроль електронних коштів. Ці заходи повинні включати встановлення чітких правил і процедур обліку електронних коштів, а також впровадження системи внутрішнього контролю. Удосконалення облікової політики щодо обліку та контролю електронних коштів для ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» є стратегічним завданням, завдяки чому підвищується ефективність управління електронними коштами та забезпечується достовірність та надійність облікової інформації. Запропоновані заходи, повинні включати встановлення чітких правил і процедур обліку електронних коштів, а також впровадження системи внутрішнього контролю. Впровадження цих заходів має сприяти підвищенню ефективності управління електронними витратами, забезпеченню їхньої надійності та захисту інтересів підприємства у сфері електронних коштів.

8. Основною метою аудиту електронних коштів є забезпечення ефективності та надійності фінансових транзакцій. Завдання включає в себе утримання ризиків, дотримання стандартів, а також усунення аномалій. Послідовність контролю ґрунтується на виконанні систематичного аналізу та адаптації до змін у фінансовому та технологічному середовищі. Застосування ефективних контрольних заходів сприятиме зниженню ризиків і забезпеченню стабільності фінансових операцій.

9. Методи та процедури контролю розрахунків включають в себе використання сучасних технологій, автоматизованих систем моніторингу та впровадження внутрішніх аудитів. Важливо враховувати специфіку електронних коштів та вдосконалювати процеси узагальнення результатів для найкращого розуміння стану фінансової діяльності.

10. Посилення контрольної функції обліку в менеджменті суб'єкта господарювання є стратегічною потребою для забезпечення стабільності та стійкості фінансового стану підприємства в умовах електронного бізнесу.

Використання методів сучасного фінансового аналізу та оптимізації внутрішніх систем контролю сприяють ефективності управління та зростанню конкурентоспроможності підприємства. Для забезпечення ефективності контрольної функції обліку електронних грошей, важливо вдосконалювати бухгалтерські методи, використовувати сучасні технології та забезпечити принципи сталого розвитку в стратегіях контролю обліку.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Радіонова І. Ф. Економіка: Підручник Кам'янськ-Подільський 2011. С. 48 – 49.
2. Кравчук В., Науменко Д., Глибовець А. Електронні гроші в Україні: аналітичний звіт. Київ. Альфа-ПК. 2012.
3. Барановський С.І. Електронні гроші. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=17765 (дата звернення: 15.07.2023 р.).
4. Мокієнко Т.В., Прийдак Т.Б., Ліпський Р.В. Електронні гроші: сутність, класифікація та облікове вираження. *Ефективна економіка*. 2019. Вип. 6.
5. Савлук М. Електронні гроші: сутність та порівняльний аналіз якісних властивостей. *Вісник НБУ*. 2014. №11. С.10-14
6. Данилова Л. А., Яковенко С. Д. Особливості відображення електронних грошей в обліку *Журнал Науковий Огляд* 2018. № 10(53)
7. Гуцаленко Л.В., Делейчук З. М. Електронні гроші в Україні: функції та особливості обліку. *Ефективна економіка*. 2023. № 3.
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 23.07.2023 р.).
9. Горманська В. Розвиток соціально-економічних систем в геопросторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування. *Проблеми та недоліки обліку електронних грошей в Україні*: зб. матеріалів доп. учасн. Міжнародної наук.-практ. конф. Тернопіль:2017. С. 69-70.
10. Патрикєй А. В. Особливості ведення обліку електронних грошей. *Світ наукових досліджень. Випуск 12: матеріали міжнар. наук. інтерн.-конф.*, м. Тернопіль, Україна м. Переворськ, Польща, 29-30 вересня 2022 р. С. 316

11. Радченко М.А. Особливості відображення електронних грошей в обліку. *Науковий вісник Ужгородського університету*, 2015. Випуск 1 (45). Т. 2. С. 121-124. URL: http://www.vistnyk-ekonomold.uzhnu.edu.ua/images/pubs/45/2/45_2_121124_%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf (Дата звернення: 25.07.2023 р.)

12. Положення про електронні гроші в Україні: постанова Національного банку України від 04.11.2010 № 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10> (дата звернення: 30.07.2023 р.).

13. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/675-19> (дата звернення: 02.08.2023 р.).

14. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 10.07.2023 р.).

15. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-X URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 25.07.2023 р.).

16. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T21159112an71> (дата звернення: 07.08.2023 р.).

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed19990716#Text> (дата звернення: 10.08.2023 р.).

18. Фінансові інструменти: Міжнародний стандарт фінансової звітності №9 від 01.01.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016#Text (дата звернення: 15.08.2023 р.).

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.09.2023 р.).

20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання переказу коштів. Проект Закону. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?n3511=60423. (дата звернення: 01.09.2023 р.).

21. Журнал економічна правда. Як у світі регулюють криптовалюти і чому цього очікувати в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/12/15668690/> (дата звернення: 26.09.2023 р.).

22. Лозинська О.І. Врахування світових тенденцій впровадження цифрової валюти на етапі легалізації ринку віртуальних активів впровадження НБУ в гривні. Proceedings of the I International Scientific and Practical Conference Milan, Italy January C. 10-13, 2023

23. Payment Cards Center, "Mobile Wallets: A Growing Payment Option", 2021 URL: https://www.ecb.europa.eu/paym/digital_euro/investigation/profuse/shared/files/deds/ecb_dedocs220330_report_fr.pdf (дата звернення: 18.09.2023 р.).

24. eMarketer, "US Mobile Wallet Users 2021: H2 Forecast and Comparative Estimates", 2021 URL: <https://www.insiderintelligence.com/content/us-mobile-wallets-forecast-2021> (дата звернення: 06.10.2023 р.).

25. Обсяг електронних платежів для кожної країни за 2020, 2021 та 2022 роки: Світовий банк (World Bank). URL: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення: 10.10.2023 р.).

26. Використання мобільних гаманців для 2022 року: Statista. URL: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 09.10.2023 р.).

27. **Недбалюк І.** Перспективи розвитку системи електронних грошей в Україні. *Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку*: матеріали IV всеукр. наук.-практ. конф.: Миколаїв, 2021 С. 101-102

28. Дедейчук З.М., Гуцаленко Л.В. Електронні гроші – платіжний інструмент цифрової економіки: матеріали зб. доп. Ювілейної 90-ї щорічної

студентської наукової конференції Інноваційні проекти для післявоєнного відновлення та розвитку України 17 квітня – 20 травня 2023 р. Київ, КНЕУ. 2023. С. 10-11.

29. Делейчук Зоряна, Іщенко Наталія, Шиш А. М. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства. *Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування: матеріали наук. – практ. інтерн-конф.* (10 листопада 2022 р.) С.32-33.

30. Чайка Т. Ю., Лошакова С. Є., Водоріз Я. С. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності: електрон. наук. фахове вид. 2018. Вид. 15. С. 900-908. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/15_ukr/139.pdf, вільний (дата звернення 10.07.2023 р.).

31. Аналіз фінансового стану суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності НУХТ. URL: <https://ims.fneu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=242919> (дата перегляду: 10.09.2023)

32. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт рентабельності активів URL: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/337-pokaznik-rentabelnosti-aktiviv-pokaznik-rentabelnosti-pasiviv> (дата перегляду) 15.09.2023).

33. Як розрахувати рентабельність підприємства. Формула рентабельності! Бізнес UA URL: <https://biznesua.com.ua/yak-rozrahovati-rentabelnist-pidprivemstva-formula-rentabelnosti/> (дата звернення 15.09.2023 р.)

34. Зайцева О.О., Болотинюк І.М. Електронний бізнес: навч. посіб. Івано-Франківськ: «Лілея НВ» 2015. 264 с.

35. Семенюк А. П. Методика облікового відображення операцій з електронними грошима: автореф. дис.... аспір. Житомир 2017 р.

36. Мельниченко О. В. Організація і методологія аналізу і аудиту електронних грошей в банках: автореф. дис. ... д-ра економ. наук : 08.00.09 Житомир, 2016. 24 с.

37. Легенчук С. Ф., Семенець А. П. "Облікове відображення операцій з електронними грошима: методичний аспект." *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки* 23 (3) 2017. С. 144-147.

38. Шпирко О.М. Електронні гроші як об'єкт бухгалтерського обліку підприємства : Науковий вісник Ужгородського університету : Видавництво УжНУ "Говерла", 2014. Вип. 1 (42). С. 197-200.

39. Податковий кодекс України № 2856-VI від 23.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 18.08.2023 р.).

40. Делейчук З.М., Гуцаленко Л.В. Електронні гроші: перспективи розвитку в Україні. *Облік, оподаткування контроль та аудит: виклики та загрози в умовах воєнного стану.* Зб. матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Київ (НУБіП України, 2023). С. 255-257.

41. Стовпова А. С. Основні завдання і компоненти аудиту електронних грошей аспірантка кафедри обліку і оподаткування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство* 2020 № 30 С. 171-177.

42. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016–2017 років. Ч. 1 / пер. з англ. О.Н. Ольховікова, М.К. Шульман. Київ : МФБ, АПУ, 2018. 1142 с.

43. Національний банк України. (2022). *Макроекономічний та монетарний огляд*. Київ, Україна. URL:

https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2022.pdf?v=4

(27.07.2023 р.).

44. Фонд гарантування вкладів. (2023). *Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів*. URL: <http://www.fg.gov.ua/dostup-do-publichnoi-informatsi>

(дата звернення 07.10.2023 р.).

45. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> (дата звернення: 19.08.2023 р.).

46. Directive 2009/110/EC of the European parliament and of the council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/43/EC and repealing Directive 2000/46/EC. URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009L0110&from=EN> (дата звернення: 26.08.2023 р).

47. Міжнародні стандарти аудиту 580 «Письмові запевнення» URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201(1).pdf) (дата звернення: 27.09.2023р).

48. Малахова, А. В., Шагєєва, К. С. Процедури внутрішнього контролю розрахунків електронними грошима. *Редакційна колегія*, 135 с.

49. Гончар Л.В. Аудит балансу підприємства зб. тез доп. на міжнар. наук.-практ. конф., (Слов'янськ, 13-19 лют. 2017 р.) С. 53-59.

50. Фішинг — що це таке, суть, визначення, види та приклади фішингу. *Termin.in.ua*: URL: <https://termin.in.ua/fishynh/> (дата звернення: 12.09.2023 р).

51. Замула І.В., Танасієва М.М., Внутрішній контроль : навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2021. 336 с.

52. Мельниченко, О. В. Аудит електронних грошей за міжнародними стандартами. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, 2014, 6 (1). С. 115-122.

53. МСА 500 «Аудиторські докази» [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201(1).pdf) (09.09.2023р)

54. Семенець А. П. Організаційно-методичні положення аудиту операцій з електронними грошима. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування*, 2017, 2 (80): С. 41-48.

55. Мельниченко О. В. Аудит електронних грошей за міжнародними стандартами *Вісник Хмельницького національного університету* 2014, № 6, Т. 1. *Економічні науки* С. 115-122

56. Дерев'яно С.І., Кузик Н.П., Олійник С.О., Ганяйло О.М. Аудит: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 380 с

57. Пляксієнко В. Я., Верига Ю. А., Кузик В. А., Карпенко Є. А. Облік оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 509 с.

58. Міжнародний стандарт аудиту 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора» URL:

https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016%2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201%201%2017.pdf (01.09.2023 р.)

59. Чернелевського Л.М. Удосконалення обліку, аналізу і аудиту в умовах глобалізації світової економіки: монографія. Київ :НУХТ, 2013. 215с.

60. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О., Вплив бухгалтерських ризиків на якість інформації. *Теоретичні та прикладні питання економіки* URL: http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2020_40_41/zb40_41_14.pdf (29.09.2023 р.).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України
Додатки

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток А
Інновація використання електронних коштів в передових країнах світу

Країна	Загальна кількість користувачів електронних гаманців (на кінець 2022 року)	Обсяг транзакцій електронних платежів (2022 рік)	Впровадження інновацій
Китай	Більше 1 млрд користувачів	\$150 трлн	Масове використання Alipay та WeChat Pay, платежі за покупки, комунальні послуги
Сполучені Штати Америки	Понад 150 млн користувачів	\$25 трлн	Поширення використання мобільних платіжних гаманців та онлайн-платежів
Індія	Понад 400 млн користувачів	\$45 трлн	Розширене використання мобільних гаманців та цифрових платежів
Казахстан	Понад 10 млн користувачів	\$200 млрд	Зростання популярності електронних гаманців та переказів коштів.
Велика Британія	Понад 60 млн користувачів	\$15 трлн	Впровадження інноваційних фінтех-послуг та масове використання онлайн-платежів

НУБІП України

Додаток Б 1

СТАТУТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Рішенням Засновника
від 16 жовтня 2019 року

СТАТУТ

ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

“СМАРТ ЕНЕРДЖІ СОЛЮШН”

м. Київ - 2019 рік

СТАТТЯ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СМАРТ ЕНЕРДЖІ СОЛЮШН"** (далі по тексту – Товариство) створене у відповідності до вимог законодавства України на підставі рішення Засновника від 16 жовтня 2019 року. Товариство діє на підставі цього Статуту, Цивільного, Господарського Кодексів України та Законів України "Про державну реєстрацію юридичних осіб фізичних осіб – підприємців та громадських формувань", "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю", інших Законів та нормативних актів України.

1.2. Статут Товариства визначає: повне та скорочене найменування Товариства, склад та компетенцію органів управління, порядок прийняття ними рішень, розмір та порядок формування резервного фонду, порядок вступу до Товариства та виходу з нього.

СТАТТЯ 2. НАЙМЕНУВАННЯ ТОВАРИСТВА.

2.1. Повне найменування Товариства:

- українською мовою:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СМАРТ ЕНЕРДЖІ СОЛЮШН"

- англійською мовою: **LIMITED LIABILITY COMPANY "SMART ENERGY SOLUTION"**

2.2. Скорочене найменування Товариства:

- українською мовою: **ТОВ "СМАРТ ЕНЕРДЖІ СОЛЮШН"**

- англійською мовою: **LLC "SMART ENERGY SOLUTION"**

СТАТТЯ 3. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА.

3.1. Кількість Учасників Товариства не обмежується.

3.2. Учасник Товариства має наступні права:

1) брати участь в управлінні Товариством у порядку, передбаченому цим Статутом та законодавством України;

2) брати участь у розподілі прибутку Товариства;

3) вийти у встановленому порядку з Товариства;

4) здійснити відчуження часток у статутному капіталі Товариства у порядку, встановленому Статутом та законодавством України;

5) отримувати інформацію про господарську діяльність Товариства.

6) звертатися до суду з позовом про відшкодування збитків, спричинених Товариству виконавчим органом Товариства;

7) отримати у разі ліквідації Товариства частину майна, що залишилося після розрахунків з кредиторами, або його вартість.

Учасник Товариства може також мати інші права, встановлені цим Статутом та законодавством України.

3.3. Учасник Товариства зобов'язаний:

1) дотримуватися вимог Статуту та виконувати рішення Загальних зборів;

2) виконувати свої зобов'язання перед Товариством, у тому числі ті, що пов'язані з майновою участю, а також робити вклади у розмірі, в порядку та засобами, що передбачені Статутом;

3) не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність Товариства.

Учасник Товариства може також мати інші обов'язки, встановлені цим Статутом та законодавством України.

3.4 Трудові відносини Учасника, який працює в Товаристві регулюються законодавством України та цим Статутом

СТАТТЯ 4. ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС ТОВАРИСТВА.

4.1 Товариство набуває прав юридичної особи з дня його державної реєстрації.

4.2 Товариство має самостійний баланс, поточні рахунки в банківських установах, може мати круглу печатку та штампи зі своїм повним найменуванням та ідентифікаційним кодом, знак для товарів і послуг зареєстрований у встановленому законодавством порядку.

4.3 Товариство для досягнення мети своєї статутної діяльності має право укладати угоди, набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем у суді та господарському суді.

4.4 Товариство здійснює володіння, користування і розпорядження майном, що є в його власності, а саме: має право продавати та передавати іншим підприємствам, організаціям, установам, обмінювати, здавати в оренду відокремлювати, надавати в безкоштовне користування належні йому споруди, обладнання, транспортні засоби, інвентар, сировину та інші матеріальні цінності.

4.5 Товариство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями всім належним йому майном. Учасник Товариства не відповідає за його зобов'язаннями і несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю Товариства у межах вартості своїх вкладів. Товариство не відповідає за зобов'язаннями своїх Учасників.

Учасники Товариства, які не повністю внесли вклади несуть солідарну відповідальність за його зобов'язаннями у межах вартості невнесеної частини вкладу кожного з Учасників.

4.6 Товариство від свого імені може виступати Засновником підприємств усіх форм власності, господарських товариств, організацій, фондів, входити до підприємств, створювати філії, представництва, підрозділи юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснюють всі або частину її функцій.

Представництвом є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів Товариства. Філії та представництва не є юридичними особами. Вони надляються майном Товариства і діють на підставі затвердженого Загальними зборами Учасників положення. Керівники філій та представництв призначаються Виконавчим органом Товариства (Директор Товариства) і діють на підставі виданої ним довіреності. Відомості про філії та представництва юридичної особи включаються до єдиного державного реєстру.

Товариство самостійно визначає структуру управління, встановлює штати.

4.7 Товариство самостійно планує свою діяльність і визначає перспективи розвитку виходячи з попиту на вироблювану продукцію, роботи, послуги та необхідності забезпечення його виробничого та соціального розвитку, підвищення доходів.

4.8 Відносини Товариства з іншими підприємствами, організаціями і громадянами в усіх сферах господарської діяльності здійснюються у формі правочинів.

Товариство вільне у виборі предмету договору, визначенні зобов'язань, будь-яких інших умов господарських взаємовідносин, що не суперечать законодавству України.

4.9. Товариство реалізує свою продукцію, майно за цінами і тарифами, що встановлюються самостійно або на договірній основі, а у випадках, передбачених законодавчими актами, — за державними цінами і тарифами.

4.10. Майно та активи Товариства, а також майно, надане Товариству в користування, не підлягають націоналізації, конфіскації чи іншому вилученню за винятком випадків, передбачених законодавством України.

4.11. Товариство має право залучати для роботи українських та іноземних спеціалістів, самостійно встановлює форми, системи і розміри оплати праці, а також інші види доходів працівників згідно законодавства України.

4.12. У своїй діяльності Товариство керується законодавством України та цим Статутом.

СТАТТЯ 5. СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ ТОВАРИСТВА.

5.1. Розмір статутного капіталу Товариства складається з номінальної вартості часток його Учасників (Учасника), виражених у національній валюті України.

5.2. Кожен учасник товариства повинен повністю внести свій вклад протягом одного року з дати державної реєстрації товариства.

5.3. Якщо Учасник прострочив внесення вкладу чи його частини, Директор Товариства має надіслати йому письмове попередження про прострочення із зазначенням інформації про невнесений своєчасно вклад чи його частину та додатковий строк, наданий для погашення заборгованості. Додатковий строк наданий для погашення заборгованості не може перевищувати 30 днів.

5.4. Якщо Учасник протягом першого року діяльності Товариства не вніс повністю свій вклад, Товариство на підставі Рішення Загальних Зборів може прийняти одне з таких рішень:

- про виключення Учасника Товариства, який має заборгованість із внесення вкладу;
- про зменшення статутного капіталу Товариства на розмір неоплаченої частини частки такого Учасника Товариства;
- про ліквідацію Товариства.

5.5. Голоси, що припадають на частку Учасника, який має заборгованість перед Товариством, не враховуються при визначенні результатів голосування для прийняття рішення з питань визначених пунктом 5.3 цього Статуту.

СТАТТЯ 6. ЗМІНА РОЗМІРУ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ.

6.1. Зміна розміру Статутного капіталу здійснюється за рішенням Загальних зборів Учасників Товариства.

6.2. Рішення про збільшення розміру Статутного капіталу набирає чинності з дня внесення цих змін до державного реєстру.

6.3. Збільшення статутного капіталу Товариства допускається лише після внесення усіма його учасниками вкладів у повному обсязі. Порядок внесення додаткових вкладів встановлюється законом та цим Статутом.

6.4. Учасники товариства можуть збільшити статутний капітал товариства без додаткових вкладів за рахунок нерозподіленого прибутку товариства. У разі збільшення статутного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку товариства без залучення додаткових вкладів склад учасників товариства та співвідношення розмірів їхніх часток у статутному капіталі не змінюються.

6.5. При збільшенні статутного капіталу за рахунок додаткових вкладів номінальна вартість частки учасника товариства може бути збільшена на суму, що дорівнює або менша за вартість додаткового вкладу такого учасника.

Додатковим вкладом Учасника можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, а також інші майнові права (включаючи майнові права на об'єкти інтелектуальної власності), кошти, в тому числі в іноземній валюті. Вартість внеску до Статутного капіталу в негрошовій формі оцінюється на підставі ринкових цін, оформлюється протоколом та засвідчується підписом Учасника Товариства.

6.6. Товариство має право зменшити свій статутний капітал. У разі зменшення номінальної вартості часток усіх учасників Товариства співвідношення номінальної вартості їхніх часток зберігається незмінним.

6.7. Після прийняття рішення про зменшення статутного капіталу товариства його виконавчий орган протягом 10 днів має письмово повідомити кожного кредитора, вимоги якого до товариства не забезпечені заставою, гарантією чи порукою, про таке рішення.

Кредитори протягом 30 днів після отримання повідомлення, можуть звернутися до Товариства з письмовою вимогою про здійснення протягом 30 днів одного з таких заходів за вибором товариства:

1) забезпечення виконання зобов'язань шляхом укладення договору забезпечення;

2) дострокове припинення або виконання зобов'язань перед кредитором;

3) укладення іншого договору з кредитором.

У разі невиконання Товариством зазначеної вимоги у встановлений строк кредитори мають право вимагати в судовому порядку дострокового припинення або виконання зобов'язань Товариством.

Якщо кредитор не звернувся до Товариства з письмовою вимогою у зазначений строк, вважається, що він не вимагає від Товариства вчинення додаткових дій щодо виконання зобов'язань перед ним.

СТАТТЯ 7. ПЕРЕХІД ЧАСТКИ (ЇЇ ЧАСТИНИ) УЧАСНИКА У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА ДО ІНШОЇ ОСОБИ.

7.1. Учасник Товариства має право відчужити свою частку (частину частки) у статутному капіталі Товариства оплатно або безоплатно іншим учасникам Товариства або третім особам. При передачі частки (її частини) відбувається одночасний перехід прав та обов'язків, що належали Учаснику, який поступився нею повністю або частково.

7.2. Відчуження Учасником Товариства своєї частки (її частини), що становить менше 50% відсотків Статутного капіталу Товариства третім особам допускається, а згода інших Учасників для такого відчуження, не потрібна.

У разі якщо частка Учасника, яка відчужується становить 50% і більше відсотків статутного капіталу Товариства для її відчуження необхідна згода інших Учасників Товариства.

7.3. Учасник Товариства має переважне право на придбання частки (частини частки) іншого учасника Товариства, що продається третій особі. Якщо кілька учасників Товариства скористаються своїм переважним правом, вони придбавають частку (частину частки) пропорційно до розміру належних їм часток у статутному капіталі Товариства.

Учасник Товариства, який має намір продати свою частку (частину частки) третій особі, зобов'язаний письмово повідомити про це інших учасників Товариства та інформувати про ціну та розмір частки, що відчужується, на умовах такого продажу.

Якщо жоден з учасників Товариства протягом 30 днів з дати отримання повідомлення про намір учасника продати частку (частину частки) не повідомив письмово учасника, який продає частку (частину частки), про намір скористатися своїм переважним правом, вважається, що такий учасник товариства надав свою згоду на 31 день з дати отримання повідомлення, і така частка (частина частки) може бути відчужена третій особі на умовах, які були повідомлені учасникам Товариства.

Якщо учасник Товариства, який має намір продати свою частку (частину частки) третій особі, отримав від іншого учасника письмову заяву про намір скористатися своїм переважним правом, такі учасники зобов'язані протягом одного місяця укласти договір купівлі-продажу пропонуваної до продажу частки (частини частки).

У разі ухилення продавця від укладення договору купівлі-продажу покупець має право звернутися до суду із позовом про визнання договору купівлі-продажу частки (п частини) укладеним на запропонованих продавцем умовах.

У разі ухилення покупця від укладення договору купівлі-продажу продавець має право реалізувати свою частку третій особі на раніше повідомлених учасникам товариства умовах.

7.4. Учасник Товариства має право відчужити свою частку (частину частки) у статутному капіталі лише в тій частині, в якій вона є оплаченою.

7.5. Товариство має право придбати частки у власному статутному капіталі без його зменшення на розмір такої частки лише за умови, що на день такого придбання Товариство сформує резервний капітал у розмірі ціни придбання викупленої частки, який не може використовуватися для здійснення виплат на користь учасників такого Товариства.

Відплатний договір про набуття товариством частки у власному статутному капіталі укладається лише за одностайним рішенням загальних зборів учасників, у яких взяли участь всі учасники товариства.

Частки, що належать товариству, не враховуються при визначенні результатів голосування на загальних зборах учасників при розподілі прибутку товариства, а також при розподілі майна товариства у разі його ліквідації.

У разі придбання частки (частини частки) учасника самим Товариством без зменшення статутного капіталу товариства воно зобов'язане здійснити відчуження такої частки відплатно не пізніше ніж через один рік з дня придбання частки (частини частки).

Якщо протягом цього строку Товариство не реалізувало частку (п частину) воно зменшує свій Статутний капітал відповідно до законодавства України та положень цього Статуту.

СТАТТЯ 8. СПАДКОЄМЦІ УЧАСНИКА ТОВАРИСТВА.

8.1. У разі смерті або припинення Учасника Товариства його частка переходить до його спадкоємця чи правонаступника без згоди інших Учасників Товариства.

8.2. У разі смерті, оголошення судом безвістю відсутнім або померлим Учасника - фізичної особи чи припинення учасника - юридичної особи, частка якого у статутному капіталі Товариства становить менше 50 відсотків, та якщо протягом року з дня закінчення строку для прийняття спадщини, спадкоємці (правонаступники) такого Учасника не подали заяву про вступ до Товариства, Товариство може виключити Учасника з Товариства. Таке рішення приймається без врахування голосів Учасника, який виключається.

Якщо частка такого Учасника у статутному капіталі Товариства становить 50 відсотків або більше, Товариство може приймати рішення, пов'язані з ліквідацією товариства, без врахування голосів цього Учасника.

СТАТТЯ 9. ВИХІД УЧАСНИКА З ТОВАРИСТВА.

9.1. Учасник товариства, частка якого у статутному капіталі Товариства становить менше 50 відсотків, може вийти з товариства у будь-який час без згоди інших учасників.

9.2. Учасник Товариства, частка якого у статутному капіталі товариства становить 50 або більше відсотків, може вийти з товариства за згодою інших учасників.

9.3. Рішення щодо надання згоди на вихід Учасника з Товариства може бути прийнято протягом одного місяця з дня подання Учасником заяви. Якщо для виходу Учасника необхідна згода інших учасників, він може вийти з Товариства протягом одного місяця з дня надання такої згоди останнім учасником, якщо менший строк не визначений такою згодою.

9.4. Учасник вважається таким, що вийшов з Товариства, з дня державної реєстрації його виходу. Вихід Учасника з Товариства, внаслідок якого у товаристві не залишиться жодного учасника, забороняється.

9.5. Товариство зобов'язане протягом одного року з дня, коли воно дізналося чи мало дізнатися про вихід Учасника, виплатити такому колишньому Учаснику вартість його частки.

9.6. За погодженням учасника Товариства, який вийшов, та Товариства зобов'язання зі сплати грошових коштів може бути замінено зобов'язанням із передачі іншого майна. Товариство виплачує Учаснику, який вийшов з товариства, вартість його частки або передає майно лише пропорційно до розміру оплаченої частини частки такого Учасника.

9.7. Правила цієї статті застосовуються також до відносин щодо виходу з Товариства спадкоємця чи правонаступника Учасника.

СТАТТЯ 10. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ МАЙНА ТОВАРИСТВА. РЕЗЕРВНИЙ ФОНД ТОВАРИСТВА.

10.1. Майно Товариства складається з основних засобів, обігових коштів, акцій (часток) у статутному (складеному) капіталі господарських товариств, а також інших активів, відображених у балансі Товариства. Товариство має право володіти, користуватись та розпоряджатись майном, що належить йому на праві власності, відповідно до та з урахуванням обмежень, встановлених законодавством, Статутом та внутрішніми документами Товариства.

10.2. Майно Товариства формується за рахунок:
- майна, переданого засновниками і учасниками як внески;
- кредитних та залозичених коштів;
- виробленої продукції та майна, створеного (придбаного) Товариством у результаті здійснення господарської діяльності;

доходів, отриманих у результаті здійснення господарської діяльності, дивідендів за акціями та корпоративними правами, які належать Товариству; надходжень за результатами провадження господарської діяльності юридичними особами, акціонером (засновником, учасником) яких є Товариство; іншого майна, набутого на законних підставах.

10.3. Майно, що належить Товариству на праві власності, може використовуватися як предмет застави (іпотеки) з метою забезпечення виконання Товариством взятих на себе зобов'язань, включаючи залучення позикових (кредитних) коштів, якщо інше не передбачено законодавством або Статутом, з урахуванням обмежень, встановлених Статутом та рішеннями загальних зборів капіталу.

10.4. Для покриття збитків у Товаристві може формуватися резервний капітал. Розмір та порядок формування резервного капіталу визначається загальними зборами.

10.5. Товариство може створювати інші фонди. Порядок створення таких фондів визначається загальними зборами.

СТАТТЯ 11. ПОРЯДОК РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКІВ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ.

11.1. Прибуток Товариства утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат, а також сплати податків та інших обов'язкових платежів, що встановлені законодавством України.

Чистий прибуток, одержаний після зазначених розрахунків, залишається у власності Товариства та розподіляється між його Учасниками пропорційно розмірам часток в Статутному капіталі.

11.2. Сума прибутку, що належить Учаснику, за його згодою, утворює його внесок у кошти Товариства.

11.3. Виплата дивідендів здійснюється за рахунок чистого прибутку Товариства особам, які були Учасниками Товариства на день прийняття рішення про виплату дивідендів, пропорційно до розміру їхніх часток.

11.4. Дивіденди виплачуються Учасникам товариства грошовими коштами щоквартально, у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття рішення про їх виплату.

11.5. Дивіденди не виплачуються Учасникам, які повністю або частково не внесли свій вклад.

11.6. Збитки від провадження господарської діяльності Товариства покриваються у порядку, визначеному загальними зборами.

СТАТТЯ 12. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ ТОВАРИСТВА.

12.1. Органами управління Товариства є:

- Загальні збори Учасників;
- Директор.

12.2. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УЧАСНИКІВ.

Вищим органом Товариства є Загальні збори Учасників. Учасники товариства беруть участь у загальних зборах учасників особисто або через своїх представників.

12.3. Представники можуть бути постійними, або призначеними на певний термін. Учасник має право у будь-який час замінити свого представника, повідомивши про це решту Учасників Товариства.

12.4. Учасник має кількість голосів, пропорційну до розміру його частки у статутному капіталі.

12.5. Загальні збори Учасників можуть обирати Голову Зборів і секретаря Зборів. Голова Зборів організовує ведення протоколу Протокол Загальних зборів підписується Головою зборів або Учасниками Товариства, які брали участь у Загальних зборах. Загальні збори Учасників правомочні приймати рішення з будь-яких питань діяльності Товариства.

12.6. Рішення загальних зборів Учасників приймаються відкритим голосуванням. Допускається прийняття рішення Загальних зборів шляхом унітитування в порядку та у випадках, встановлених законодавством.

12.7. Загальні збори Учасників скликаються у випадках передбачених законом або цим Статутом, а також:

- з ініціативи Директора Товариства;
- на вимогу Учасника або Учасників Товариства,

які в сукупності володіють 10 або більше відсотками статутного капіталу товариства. Річні загальні збори скликаються протягом шести місяців наступного за звітним року. До порядку денного річних Загальних зборів Учасників обов'язково вносяться питання про розподіл чистого прибутку Товариства, про виплату дивидендів та їх розмір.

12.8. Загальні збори учасників скликаються Директором товариства. Директор Товариства зобов'язаний повідомити Учасників Товариства про скликання Загальних зборів, шляхом направлення повідомлення про таке скликання не менше ніж за 30 днів до запланованої дати проведення Загальних зборів Учасників. Повідомлення про скликання Загальних зборів надсилається поштовим відправленням з описом вкладення. У повідомленні про загальні збори учасників зазначаються дата, час, місце їх проведення, порядок денний.

Пропозиції Учасників Товариства, які в сукупності володіють 10 або більше відсотками статутного капіталу товариства, підлягають обов'язковому включенню до порядку денного Загальних зборів учасників. У такому разі таке питання вважається автоматично включеним до порядку денного Загальних зборів Учасників. До порядку денного можуть бути внесені будь-які зміни за згодою всіх учасників товариства.

12.9. До виключної компетенції Загальних зборів Учасників належить :

- а) визначення основних напрямів діяльності Товариства;
- б) внесення змін до Статуту Товариства, прийняття рішення про здійснення діяльності Товариством на підставі модельного статуту;
- в) зміна розміру статутного капіталу Товариства;
- г) затвердження грошової оцінки негрошового вкладу Учасника;
- д) перерозподіл часток між Учасниками Товариства у випадках, передбачених законом;
- е) вирішення питання про створення інших органів Товариства, визначення порядку їх діяльності;
- є) виключення Учасника із Товариства;
- ж) обрання одноосібного виконавчого органу Товариства або колегіального виконавчого органу, встановлення розміру винагороди членам виконавчого органу Товариства;
- з) визначення форм контролю та нагляду за діяльністю виконавчого органу Товариства;
- и) прийняття рішення про придбання Товариством частки (частини частки) Учасника;
- й) затвердження результатів діяльності Товариства за рік або інший період;

д) розподіл чистого прибутку Товариства, прийняття рішення про виплату дивідендів;
 е) прийняття рішень про виділ, злиття, поділ, приєднання, ліквідацію та перетворення товариства, обрання комісії з припинення (ліквідаційної комісії), затвердження порядку припинення товариства, порядку розподілу між учасниками товариства у разі його ліквідації майна, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, затвердження ліквідаційного балансу товариства, а) прийняття інших рішень, віднесених законом до компетенції загальних зборів учасників.

Рішення з питань, передбачених підпунктами **б, в, к** пункту 12.9 ст. 12 Статуту, приймаються $\frac{3}{4}$ голосів усіх Учасників Товариства, які мають право голосу з відповідних питань.

Рішення з питань, передбачених підпунктами **г, д, е, і** пункту 12.9 ст. 12 Статуту, приймаються одностайно всіма учасниками товариства, які мають право голосу з відповідних питань.

Рішення Загальних зборів Учасників з усіх інших питань приймаються більшістю голосів усіх Учасників Товариства, які мають право голосу з відповідних питань.

12.11. **ДИРЕКТОР ТОВАРИСТВА:**

Виконавчим органом Товариства є Директор, який призначається Загальними зборами Учасників Товариства та здійснює управління поточною діяльністю Товариства. Директор підзвітний Загальним зборам Учасників і організовує виконання їх рішень. Директор не вправі приймати рішення з питань, які відносяться до виключної компетенції Загальних зборів Учасників Товариства.

12.12. Директор здійснює свою трудову діяльність передбачену трудовим законодавством.

12.13. **До компетенції Директора Товариства належить вирішення таких питань:**

- розробляє поточні плани діяльності Товариства і заходи, що є необхідними для вирішення його завдань за погодженням Учасника;
- затверджує щорічний кошторис, штатний розклад і посадові оклади співробітників, встановлює показники, розмір та строки їх преміювання;
- затверджує ціни на продукцію і тарифи на послуги;
- затверджує нормативні акти, що визначають відносини між підрозділами і філіями Товариства;
- приймає на роботу і звільняє з роботи співробітників Товариства, застосовує до них заходи заохочення і накладає стягнення за погодженням з Загальними зборами Учасників;
- подає на затвердження Загальних зборів Учасників Товариства річний звіт та баланс Товариства;
- забезпечує виконання рішень Загальних зборів Учасників Товариства;
- приймає рішення з особливо важливих питань з господарської діяльності Товариства за погодженням Загальних зборів Учасників;

12.14. **Директор Товариства має право:**

- розпоряджатися майном Товариства в межах, що визначені Загальними зборами Учасників;
- самостійно укладати від імені Товариства будь-які угоди та інші юридичні акти.

- без довіреності діяти від імені Товариства у всіх органах державної влади, органах, підприємствах і організаціях;
- виданати довіреності, відкривати в банках розрахунковий та інші рахунки;
- призначати заступників директора Товариства з різних напрямків роботи з конкретизацією їх компетенції за погодженням з Загальними зборами Учасників;
- здійснювати інші дії спрямовані на досягнення цілей Товариства в межах його компетенції.

12.15. Посаду Директора Товариства не можуть обіймати члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних та інших органів виконавчої влади, військовослужбовці, посадові особи органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, господарського суду, державного нотаріату, а також посадові особи органів державної влади.

12.16. Директор відповідає за заподіяну ним Товариству шкоду відповідно до законодавства України.

12.17. За відсутності діяльності в Товаристві Засновник (Учасник) Товариства може виконувати обов'язки Директора Товариства без нарахування йому зарплати.

СТАТТЯ 13. ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ ТОВАРИСТВА.

13.1. Трудовий колектив Товариства становлять усі працівники, які своєю працею беруть участь в його діяльності на підставі трудового договору (контракту, угоди).

13.2. Умови організації та оплати праці членів трудового колективу Товариства, а також їх соціального захисту визначаються відповідно до законодавства.

13.3. Трудовий колектив:

- 1) розглядає та схвалює проект колективного договору;
- 2) заслуховує інформацію про виконання колективного договору;
- 3) бере участь у визначенні заходів матеріального і морального стимулювання високопродуктивної праці, заохочення винахідництва і раціоналізаторської діяльності.

13.4. Повноваження трудового колективу реалізуються шляхом прийняття рішень на загальних зборах (конференціях) трудового колективу.

13.5. Повноваження трудового колективу реалізуються загальними зборами (конференцією) трудового колективу та їх виборним органом, який формується відповідно до законодавства. У взаємовідносинах з Товариством права та інтереси трудового колективу представляє представник профспілкового органу або іншого уповноваженого трудовим колективом органу, який підписав колективний договір від імені трудового колективу.

СТАТТЯ 14. ПОСАДОВІ ОСОБИ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВА.

14.1. Посадовими особами органів Товариства є Директор Товариства та інші особи, передбачені законом.

14.2. Посадові особи органів Товариства зобов'язані діяти в інтересах Товариства відповідно до вимог законодавства, Статуту, внутрішніх документів Товариства.

14.3. Посадові особи органів Товариства несуть відповідальність перед Товариством за збитки, завдані Товариству своїми діями (бездіяльністю) згідно із законодавством.

14.4. Посадовим особам органів Товариства забороняється розголошувати інформацію, що стала їм відома у зв'язку з виконанням ними посадових обов'язків та становить комерційну таємницю Товариства чи є конфіденційною, крім випадків, коли розкриття такої інформації вимагається законом.

СТАТТЯ 15. ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА ЧАСТКУ УЧАСНИКА.

15.1. Звернення стягнення на частку учасника Товариства здійснюється на виконання виконавчого документа про стягнення з учасника грошових коштів або на підставі виконавчого документа про звернення стягнення на частку майнового поручителя, яка передана у заставу в забезпечення зобов'язання іншої особи.

Товариство повинне протягом 30 днів з дня одержання постанови державного виконавця про накладення арешту на частку учасника (боржника) надати відомості, необхідні для розрахунку вартості частки боржника. Товариство зобов'язане надавати виконавцю та боржнику доступ до документів фінансової звітності, інших документів, необхідних для визначення вартості частки боржника.

15.2. У разі якщо Товариство не надасть відомості необхідні для розрахунку вартості частки боржника або якщо інші Учасники не скористаються своїм правом на придбання частки Учасника (боржника), така частка передається на реалізацію на аукціоні в загальному порядку.

СТАТТЯ 16. АРХІВ ТОВАРИСТВА.

16.1. Товариство зобов'язане зберігати наступні документи:

- а) статут Товариства та зміни до нього;
- б) протокол зборів засновників Товариства та протоколи Загальних зборів Учасників;
- в) документи, які підтверджують реєстрацію Товариства в державних органах влади (свідоцтва, довідки, повідомлення тощо);
- г) документи, які підтверджують право власності Товариства на майно, яке знаходиться у нього на балансі;
- д) накази (розпорядження) Директора Товариства;
- е) положення про філії, представництва Товариства (у разі їх створення);
- є) висновки аудиторів (аудиторських організацій);
- ж) документи по особовому складу і трудовим відносинам;
- з) відомості про нарахування заробітної плати;
- и) бухгалтерські документи Товариства (податкові звітності, баланси тощо);
- і) внутрішні документи Товариства.

16.2. Товариство зберігає документи передбачені п. 16.1 за місцем знаходження виконавчого органу (директора);

16.3. При реорганізації Товариства всі документи (управлінські, фінансово-господарські, по особовому складу та інші) передаються організації- правонаступнику згідно встановлених правил.

16.4. При ліквідації Товариства, Товариство зобов'язане передати документи по особовому складу на зберігання до державного архіву.

СТАТТЯ 17. ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ ТОВАРИСТВА.

17.1. Товариство веде бухгалтерський облік, складає і подає фінансову звітність відповідно до законодавства. Статистична звітність, що використовується встановленому обсязі органам державної статистики.

17.2. Перевірки фінансової діяльності Товариства здійснюються органами державної фіскальної служби, іншими органами державної влади у межах визначених законом повноважень, аудиторами (аудиторськими організаціями).

17.3. Достовірність та повнота річного балансу і звітності Товариства у випадках, визначених законом, повинні бути підтверджені аудиторами (аудиторською організацією).

17.4. Фінансовий рік встановлюється з 1 січня до 31 грудня включно Товаристві у строки, визначенні законодавством України.

17.6. Товариство та його посадові особи несуть встановлену законодавством відповідальність за достовірність даних, що містяться в річному звіті та балансі.

17.7. На вимогу Учасника чи Учасників, яким сукупно належить 10 і більше відсотків статутного капіталу Товариства, проводиться аудит фінансової звітності Товариства із залученням аудитора, не пов'язаного майновими інтересами з Товариством, посадовими особами Товариства чи з його Учасниками.

СТАТТЯ 18. ПРИПИНЕННЯ ТОВАРИСТВА.

18.1. Товариство припиняється в результаті передання всього свого майна, всіх прав та обов'язків іншим господарським товариствам – правонаступникам шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації. Товариство є таким, що припинилося, з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про його припинення.

18.2. Учасники Товариства після прийняття рішення про припинення Товариства зобов'язані негайно письмово повідомити про це орган, що здійснює державну реєстрацію, який вносить до єдиного державного реєстру відомості про те, що Товариство перебуває у процесі припинення.

18.3. Учасники Товариства призначають за погодженням з органом, який здійснює державну реєстрацію, комісію з припинення Товариства (ліквідаційну комісію) та встановлюють порядок і строки припинення Товариства відповідно до законодавства України.

Виконання функцій комісії з припинення Товариства може бути покладено на виконавчий орган Товариства (директора).

18.4. З моменту призначення комісії до неї переходять повноваження щодо управління справами Товариства. Комісія виступає в суді від імені Товариства, яке припиняється.

18.5. Інформація про припинення Товариства розміщується в офіційних друкованих засобах масової інформації із зазначенням строку для заявлення вимог кредитором. Цей строк не може становити менше двох місяців з дня публікації повідомлення про припинення Товариства.

Комісія вживає усіх можливих заходів щодо виявлення кредиторів, а також письмово повідомляє їх про припинення Товариства.

18.6. Злиття, приєднання, поділ та перетворення Товариства здійснюються за рішенням Загальних зборів Учасників.

18.7. Перетворенням є зміна організаційно-правової форми товариства з його подальшим припиненням та передачею усього майна, всіх прав і обов'язків новому господарському товариству - правонаступнику.

18.8. Виділом є створення одного або більше товариств із переданням йому (їм) згідно з розподільним балансом частини майна, прав та обов'язків товариства, з якого здійснюється виділ, без припинення останнього.

18.9. Товариство може бути ліквідоване за рішенням суду - у випадках, встановлених законом.

18.10. При ліквідації Товариства створена Загальними зборами Учасників Ліквідаційна комісія після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами складає проміжний ліквідаційний баланс, який містить відомості про склад майна Товариства, що ліквідується, перелік пред'явлених кредиторами вимог, а також про результати їх розгляду.

Проміжний ліквідаційний баланс затверджується Загальними зборами Учасників Товариства.

18.11. Виплата грошових сум кредиторам Товариства, що ліквідується, провадиться у порядку черговості, відповідно до проміжного ліквідаційного балансу, починаючи від дня його затвердження.

18.12. В разі недостатності грошових коштів для задоволення вимог кредиторів ліквідаційна комісія здійснює продаж майна Товариства

18.13. Після завершення розрахунків з кредиторами ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс, який затверджується Загальними зборами Учасників.

18.14. Майно Товариства, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, передається його Учасникам.

18.15. Товариство є ліквідованим з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про його припинення.

СТАТТЯ 19. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ ДО СТАТУТУ.

19.1. Зміни та доповнення до цього Статуту вносяться на підставі рішення Загальних Зборів Учасників. Рішення загальних зборів учасників, що подається для державної реєстрації змін до дійсного статуту оформлюються письмово та підписуються учасниками, уповноваженими ними особами або головою Загальних зборів (у разі прийняття такого рішення загальними зборами).

19.2. Статут у новій редакції підписується Учасниками, які голосували за рішення про затвердження Статуту у новій редакції або уповноваженими ними особами (у разі прийняття такого рішення загальними зборами). Справжність підписів Учасників або уповноважених ними осіб засвідчується нотаріально.

19.3. Зміни та доповнення до цього Статуту підлягають обов'язковій державній реєстрації шляхом внесення відповідних змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

СТАТТЯ 20. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ.

20.1. Цей Статут затверджений українською мовою та набуває чинності з дати його реєстрації в органах державної влади.

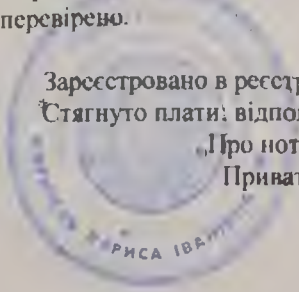
20.2. Статут Товариства зберігається в органі, що здійснить його державну реєстрацію, і є відкритим для ознайомлення.

ПІДПИС ЗАСНОВНИКА (УЧАСНИКА):

ТРОНЬ ЮЛІЯ СЕРГІЙВНА

-їв, Україна, шістнадцятого жовтня дві тисячі дев'ятнадцятого року.
Я, Корнісець Л.І., приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу, засвідчую справжність підпису **Тронь Юлії Сергіївни**, який зроблено у моїй присутності.

Особу **Тронь Юлії Сергіївни**, яка підписала документ, встановлено. Її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № 1594
Стягнуто плати: відповідно ст. 31 Закону України
„Про нотаріат” у гривні
Приватний нотаріус:

Handwritten signature of L.I. Kornitskyi

Всього прошито
(або прошировано),
прономеровано
і скріплено печаткою
147061496742
аркушів /
Приватний нотаріус

Handwritten signature of L.I. Kornitskyi

НУБІП України

Оцінка фінансового-майнового стану ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн»

№ з/п	Показники	Формула розрахунку	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Орієнтовне позитивне значення
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Аналіз майнового стану підприємства						
	Коефіцієнт зносу основних засобів	$\frac{\text{ф.1 р.1012}}{\text{ф.1 р.1011}}$	0,51	0,05	0,82	збільшення
Аналіз ліквідності товариства						
1.1	Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{Розділ II активу балансу (рядок 1195)}}{\text{розділ III пасиву балансу (рядок 1695)}}$	0,89	1,09	0,96	>1
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{Розділ II активу балансу (р.1195 - р.1100)}}{\text{розділ III пасиву балансу р.1695}}$	0,89	1,09	0,95	0,6 – 0,8
1.3	Чистий оборотний капітал (тис.грн.)	$\text{Розділ II активу балансу р.1195} - \text{розділ III пасиву балансу р.1695}$	-46815,00	\$1575,00	12775,55	
2. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) товариства						
2.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	$\frac{\text{Розділ I пасиву балансу р. 1495}}{\text{усього по пасиву балансу р. 1900}}$	-0,05	0,11	-0,12	> 0,5
2.2	Коефіцієнт фінансування	$\frac{\text{Пасив балансу (р.1595 + р.1695 + р.1700 + р.1800)}}{\text{розділ I пасиву балансу р.1495}}$	-22,10	8,20	-9,40	0,5 - 1
2.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$\frac{\text{розділ II активу балансу р.1195} - \text{розділ III пасиву балансу р.1695}}{\text{розділ III пасиву балансу р.1695}}$	-0,11	0,09	-0,04	> 0,1
2.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{\text{розділ II активу балансу р.1195} - \text{розділ III пасиву балансу р.1695}}{\text{розділ III пасиву балансу р.1695}}$	2,31	0,75	0,35	> 0

		балансу р.1695) / роздл I пасиву балансу р.1495				
3. Аналіз рентабельності товариства						
3.1	Коефіцієнт рентабельності активів	Форма 2 р.2350 або р.2355/((баланс р.1300 гр.3+р.1300 гр.4)/2)	-0,01	-0,04	0,22	збільшення
3.2	Коефіцієнт рентабельності	Форма 2 р.2350 або 2355 / форма 2 р.2000	-0,01	-0,01	0,02	зменшення

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

м. Київ

Акт прийняття-передачі електронних грошей

НУБІП України

Ми, що нижче підписалися:

- представник Замовника: директор ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн»

П'ятін Д. Л., що діє на підставі статуту та наказу від 14.06.2023 року №21, з одного боку, і

НУБІП України

- представник Виконавця: директор ТОВ «GlobalLogic» Григоренко А.В., який діє на підставі статуту, з іншого боку, склали цей Акт про таке.

Цим Актом сторони підтверджують, що передбачені п. 1.4 Договору від 08.07.2023 р. №32/15 оплату протягом 7 робочих днів після підписання цього акту, на загальну суму 520 000 грн. (п'ятсот двадцять тисяч грн.) 00 коп., комісія за передачу електронних грошей в розмірі 2% вже врахована в сумі передачі, комісія банку в сумі 10 400 (десять тисяч чотириста грн.) 00 коп.

НУБІП України

П'ятін Д. Л.
19.07.2023 р. підпис

Григоренко А.В.
19.07.2023 р. підпис

Отримувач:

Відправник:

ТОВ "Смарт Енерджі Солюшн"
ЄДРПОУ 43296297, тел. 0444903061
ІПН 432962926595
п/р UA578290000026005046402352,
у банку АТ «ОПБ»
Юридична адреса: м. Київ, вул.
Десятинна 4/6, каб. 31-Б 01001

ТОВ «GlobalLogic»
ЄДРПОУ 34423473
ІПН 344234757980
п/р UA64305299000002600504640271
р., у банку АТ «Приватбанк»
Юридична адреса : м. Київ, вул.
Антонович, 54 . 01003

НУБІП України

НУБІП України

Додаток Б 4

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

НУБІП України

Дата (рік, місяць, число) 2022 | 12 | 31

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю за ЄДРПОУ 43296297
"Смарт Енерджі Солюшн"

Територія Шевченківський р-н за КОАТУУ 3522881401

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 110

Вид економічної діяльності Торгівля електроенергією за КВЕД 35.14

Середня кількість працівників, осіб 30

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Десятинна 4/6, Шевченківський р-н, Київ

НУБІП України

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На 31 грудня 2022 р.	На 31 грудня 2021 р.
	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1385	2982
первісна вартість	1001	8430	9719
накопичена амортизація	1002	(7045)	(6737)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	75	75
Основні засоби:	1010	26 280	7 534
первісна вартість	1011	55 908	42 874
знос	1012	(29 628)	(35 340)
Відстрочені податкові активи	1045	1 896	10 518

Усього за розділом I	1095	29 636	21 109
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 215	1 287
Виробничі запаси	1101	161	40
Товари	1104	1 054	1 247
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	2 275	1 834
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	-	1 395
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	22
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованими доходами	1140	359	305
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 568	119 744
Гроші та їх еквіваленти	1165	261 102	160 593
Рахунки в банках	1167	261 102	160 593
Витрати майбутніх періодів	1170	425	154
Усього за розділом II	1195	599 836	288 224
Баланс	1300	629 472	309 333

Пасив	Код рядка	На 31 грудня 2022 р.	На 31 грудня 2021 р.
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 000	8 000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	60 423	(44 835)
Усього за розділом I	1495	68 423	(44 835)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	45 169
Інші довгострокові зобов'язання	1515	12 788	-
Усього за розділом II	1595	12 788	45 169
III. Поточні зобов'язання			

Короткострокові кредити банків	1600	- 00	12 299
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	11 685	5 040
товари, роботи, послуги	1615	428 868	267 752
розрахунками з бюджетом	1620	31 046	-
розрахунками зі страхування	1625	14 570	-
розрахунками з оплати праці	1630	388	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	61 205	534
Поточні забезпечення	1660	15 119	15 374
Усього за розділом НН	1695	548 261	300 999
Баланс	1900	629 472	309 333

Керівник

(підпис)

Захаренко С. І.

Головний бухгалтер

(підпис)

Прокопчук С. М.

Додаток Б 5

НУБІП України

Додаток 2
до Національного положення
(стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

НУБІП України

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

2021 | 12 | 31

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю за ЄДРПОУ
"Смарт Енерджі Солюшн"

43296297

Територія Шевченківський р-н за КОАТУУ

3522881401

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою за КОПФГ
відповідальністю

110

35.14

Вид економічної діяльності Торгівля електроенергією за КВЕД

Середня кількість працівників, осіб 26

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Десятинна 4/6, Шевченківський р-н Київ

НУБІП України

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801006

НУБІП України

Актив

Код
рядкаНа 31 грудня
2021 р.На 31 грудня
2020 р.

1

2

3

4

I. Необоротні активи

Нематеріальні активи

1000

2982

3 532

первісна вартість

1001

9719

14 552

накопичена амортизація

1002

(6737)

(11020)

Незавершені капітальні інвестиції

1005

75

131

Основні засоби:

1010

7 534

18 741

первісна вартість

1011

42 874

38 277

знос

1012

(35 340)

(19 536)

Відстрочені податкові активи	1045	10 518	7 029
Усього за розділом I	1095	21 109	30 150
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 287	27
Виробничі запаси	1101	40	27
Товари	1104	1 247	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 912	65 043
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 834	1 866
з бюджетом	1135	1 395	8 323
у тому числі з податку на прибуток	1136	22	22
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованими доходами	1140	305	62
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	119 744	313 066
Гроші та їх еквіваленти	1165	160 593	9 206
Рахунки в банках	1167	160 593	9 206
Витрати майбутніх періодів	1170	154	405
Усього за розділом II	1195	288 224	397 998
Баланс	1300	309 333	428 148
Пасив	Код рядка	На 31 грудня 2021 р.	На 31 грудня 2020 р.
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 000	8 000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(44 835)	(28 292)
Усього за розділом I	1495	(36 835)	(20 292)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	45 169	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	3 627

Усього за розділом II	1595	45 169	3 627
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	12 299	72 601
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 040	8 521
товари, роботи, послуги	1615	267 753	344 740
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	534	-
Поточні забезпечення	1660	15 374	18 946
Інші поточні зобов'язання	1690	-	5
Усього за розділом III	1695	300 999	444 813
Баланс	1900	309 333	428 148

Керівник

(підпис)

Захаренко С. І.

Головний бухгалтер

(підпис)

Прокопчук С. М.

НУБІП України

Додаток Б6

Додаток 2
до Національного положення
(стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

НУБІП України

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

2021 | 12 | 31

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю за ЄДРПОУ
"Смарт Енерджі Солюшн"

43296297

Територія Шевченківський р-н

за КОАТУУ

3522881401

Організаційно-правова
форма господарювання Товариство з обмеженою
відповідальністю

за КОПФГ

110

35.14

Вид економічної діяльності Торгівля електроенергією за КВЕД

Середня кількість працівників, осіб 21

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Десятинна 4/6, Шевченківський р-н, Київ

НУБІП України

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801006

НУБІП України

Актив	Код рядка	На 31 грудня 2020 р.	На 31 грудня 2019 р.
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 532	4 290
первісна вартість	1001	14 552	8 224
накопичена амортизація	1002	(11020)	(3934)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	131	415
Основні засоби:	1010	18 741	11 317
первісна вартість	1011	38 277	15 877
знос	1012	(19 536)	(4 560)

Інші фінансові інвестиції	1035	-	4 249
Відстрочені податкові активи	1043	7 029	4 179
Інші необоротні активи	1090	717	46
Усього за розділом I	1095	30 150	24 496
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	27	27
Виробничі запаси	1101	27	27
Товари	1104	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	65 043	16 643
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 866	1 699
з бюджетом	1135	8 323	17 681
у тому числі з податку на прибуток	1136	22	22
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованими доходами	1140	62	1 696
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	313 066	279 159
Гроші та їх еквіваленти	1165	9 206	324 488
Рахунки в банках	1167	9 206	324 488
Витрати майбутніх періодів	1170	405	458
Усього за розділом II	1195	397 998	641 851
Баланс	1300	428 148	666 365

Пасив	Код рядка	На 31 грудня 2020	На 31 грудня 2019
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 000	8 000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(28 292)	(14 423)
Усього за розділом I	1495	(20 292)	(6 423)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		

Довгострокові кредити банків	1510	-	45 769
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3 627	-
Усього за розділом II	1595	3 627	45 769
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	72 601	105 184
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 521	-
товари, роботи, послуги	1615	344 740	499 724
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	8 284
Поточні забезпечення	1660	18 946	13 827
Інші поточні зобов'язання	1690	5	-
Усього за розділом III	1695	444 813	627 019
Баланс	1900	428 148	666 365

Керівник

(підпис)

Захаренко С. І.

Головний бухгалтер

(підпис)

Прокопчук С. М.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку

Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Смарт Енерджі Солюшн» на 2019 рік

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, та з метою забезпечення своєчасного подання достовірної інформації наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерській службі на чолі з головним бухгалтером.

1.2. Головний бухгалтер забезпечую дотримання вимог, передбачених "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку.

1.4. Відповідальність за ведення податкового обліку, правильність і своєчасне складання і подання податкової звітності несе головний бухгалтер згідно з чинним законодавством.

1.5. Фахівцям відділів: маркетингу, збуту, постачання - неухильно виконувати вимоги працівників бухгалтерії щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності.

У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні правління (дирекції) товариства за участю представників трудового колективу.

2. Інвентаризація

2.1. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і

розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. N 69 (зі змінами і доповненнями).

2.2. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань щорічно перед складанням річної фінансової звітності станом на 1 грудня року, за який складається звіт.

2.3. інвентаризацію основних засобів здійснювати 1 раз на рік.

3. Про облікову політику підприємства

3.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

4. Бухгалтерський облік

4.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку.

4.2. Облікова політика підприємства будується з використанням наступних принципів обліку і фінансової звітності:

- Автономність
- Послідовність
- Повне висвітлення
- Безперервність
- Нарахування і відповідність доходів і витрат;
- Історична (фактична) собівартість;
- Єдиний грошовий вимірник;
- Періодичність

4.3. Згідно з П(С)БО 1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім звіту про рух грошових коштів) проводити згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображалися в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує кошти.

4.4. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 1 тис. грн.

5. Основні засоби

5.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби та інші необоротні матеріальні активи класифікуються за такими групами:

- будівлі, споруди та передавальні пристрої, активи інфраструктури;
- земельні ділянки й капітальні витрати на поліпшення земель;
- транспортні засоби;
- машини й обладнання;
- інструменти, прилади й інвентар;
- інші ОЗ.
- малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА);
- бібліотечні фонди;
- необоротні матеріальні активи спецпризначення;
- інвентарна тара;
- білизна, постільні речі, одяг і взуття;
- природні ресурси;
- інші ІНМА.

5.2. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації), установлений засіданням виробничої комісії, більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 6000 грн.

5.3. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 6000 грн.

5.4. Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

5.5. Амортизацію основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів, зокрема:

- транспортні засоби – 5 років;
- комп'ютерне обладнання – 5 років;
- меблі- 4 роки;
- інші основні засоби – 12 років;
- інші необоротні матеріальні активи – 4 роки.

5.6. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

6. Запаси

6.1. Одиницю бухгалтерського обліку запасів визнати їх найменування.

6.2. Запаси визнавати активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

6.3. Первісна вартість запасів, придбаних за плату визначити по собівартості запасів згідно з П(С)БО 9.

6.4. Первісна вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначити згідно з П(С)БО 16.

6.5. Запаси відображаються в бухгалтерському обліку по первісній вартості.

6.6. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

6.7. Запаси, які не приносять підприємству економічних вигод у майбутньому, визнавати неліквідними і списувати в бухобліку, а при складанні фінансової звітності не відображати в балансі, а враховувати га окремому субрахунку позабалансового рахунку 07.

7. Організація податкового обліку

7.1. Застосовувати загальну систему оподаткування без застосування податкових різниць (якщо не перевищено граничну суму доходу, встановлену пп.134.1.1 ст.134 ПКУ). Контроль за дотриманням граничної суми доходу покласти на головного бухгалтера.

7.2. Суми ПДВ, зазначені в незареєстрованих (заблокованих) податкових накладних, складених:

підприємством - відображати за кредитом субрахунку 641 як нараховані податкові зобов'язання;

постачальниками - відображати за дебетом субрахунку 644. Після спливу 1095 днів суми ПДВ за незареєстрованими податковими накладними, відображені на субрахунку 644, списувати на витрати періоду (субрахунок 949).

7.3. Суми ПДВ, нараховані підприємством, що не відшкодовуються покупцями, відображаються у складі первісної вартості запасів або необоротних активів, за умовними постачаннями - за дебетом субрахунку 949.

8. Величину резерву сумнівних боргів визначати із застосуванням абсолютної суми сумнівної заборгованості.

9. Відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання відображати у річній фінансовій звітності.

10. Фінансові витрати, пов'язані з будівництвом (виготовленням) кваліфікаційних активів, капіталізувати.

11. Контроль над виконанням цього наказу покласти на головного бухгалтера.

Директор

Захаренко С. І.

З наказом ознайомлений:

Головний бухгалтер

Прокопчук С. І.

НУБІП України

Вдосконалення положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку

Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Смарт Енерджи Солюшн» на 2019 рік

На підставі Закону України від 16.07.99 р. №996-ХІV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, та з метою забезпечення своєчасного подання достовірної інформації наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерській службі на чолі з головним бухгалтером.

1.2. Головний бухгалтер забезпечую додержання вимог, передбачених "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку.

1.4. Відповідальність за ведення податкового обліку, правильність і своєчасне складання і подання податкової звітності несе головний бухгалтер згідно з чинним законодавством.

1.5. Фахівцям відділів: маркетингу, збуту, постачання - неухильно виконувати вимоги працівників бухгалтерії щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності.

У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні правління (дирекції) товариства за участю представників трудового колективу.

2. Інвентаризація

2.1. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69 (зі змінами і доповненнями).

2.2. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань щорічно перед складанням річної фінансової звітності станом на 1 грудня року, за який складається звіт.

2.3. інвентаризацію основних засобів здійснювати 1 раз на рік.

3. Про облікову політику підприємства

3.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

4. Бухгалтерський облік

4.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку.

4.2. Облікова політика підприємства будується з використанням наступних принципів обліку і фінансової звітності:

- Автономність
- Послідовність
- Повне висвітлення
- Безперервність
- Нарахування і відповідність доходів і витрат;
- Історична (фактинна) собівартість;
- Єдиний грошовий вимірник;
- Періодичність

4.3. Згідно з П(С)БО 1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім звіту про рух грошових коштів) проводити згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображалися в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує кошти.

4.4. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 1 тис. грн.

Пункт 5.1: Визначення електронних грошей

5.1.2. За призначенням уточнення та узгодження внутрішньої діяльності компанії з обліку електронних грошей, надається визначення електронних грошей (або цифрових грошей). Електронні гроші є формою грошового обігу, створеною через електронні канали зв'язку, такі як комп'ютерні мережі та мобільні телефони. Вони представляють цифровий еквівалент традиційних банкнот і монет і використовують для здійснення електронних платежів і транзакцій.

5.1.3. Електронні гроші можуть бути збережені на електронних рахунках, якими підприємство управляє через спеціалізовані фінансові установи, такі як банки чи інші фінансові послуги.

Пункт 5.2: Облік електронних грошей

5.2.1. Для систематизації та ведення обліку електронних грошей підприємство використовує рахунок 335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті". Рахунок призначений для реєстрації грошових коштів, що зберігаються на рахунках у банках та інших фінансових установах у вигляді електронних грошей.

5.2.2. Проведення обліку відповідно до чинного законодавства та стандартів бухгалтерського обліку, а також внутрішніх положень підприємства, що регулюють форму та звітність.

Пункт 5.3: Заходи внутрішнього контролю

5.3.1. З метою забезпечення достовірності та надійності облікової інформації щодо електронних грошей підприємство встановлює та реалізує заходи внутрішнього контролю.

5.3.2. Це включає в себе регулярні перевірки обліку електронних грошей, подвійний облік та автоматизовані системи контролю, виявлення та запобігання можливим помилкам чи шахрайству.

5.3.4. Відповідальність за впровадження та здійснення цих заходів розміщується на відділі та обліку фінансів підприємства.

Цей наказ набуває чинності з моменту його затвердження та підписання керівником підприємства.

6. Основні засоби

6.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби та інші необоротні матеріальні активи класифікуються за такими групами:

- будівлі, споруди та передавальні пристрої, активи інфраструктури;
- земельні ділянки й капітальні витрати на поліпшення земель;
- транспортні засоби;
- машини й обладнання;
- інструменти, прилади й інвентар;
- інші ОЗ.
- малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА);
- бібліотечні фонди;

• необоротні матеріальні активи спецпризначення;
 • інвентарна гара,
 • білизна, постільні речі, одяг і взуття,
 • природні ресурси;
 • інші ІНМА.

6.2. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації), установлений засіданням виробничої комісії, більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 6000 грн.

6.3. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 6000 грн.

6.4. Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

6.5. Амортизацію основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів, зокрема:

- транспортні засоби – 5 років;
- комп'ютерне обладнання – 5 років;
- меблі- 4 роки;
- інші основні засоби – 12 років;
- інші необоротні матеріальні активи – 4 роки.

6.6. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

7. Запаси

7.1. Однією бухгалтерського обліку запасів визнати їх найменування.

7.2. Запаси визнавати активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

7.3. Первісна вартість запасів, придбаних за плату визначити по собівартості запасів згідно з П(С)БО 9.

7.4. Первісна вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначити згідно з П(С)БО 16.

7.5. Запаси відображаються в бухгалтерському обліку по первісній вартості.

7.6. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

7.7. Запаси, які не приносять підприємству економічних вигод у майбутньому, визнавати неліквідними і списувати в бухобліку, а при складанні фінансової звітності не відображати в балансі, а враховувати та окремому субрахунку позабалансового рахунку 07.

8. Організація податкового обліку

8.1. Застосовувати загальну систему оподаткування без застосування податкових різниць (якщо не перевищено граничну суму доходу, встановлену пп.134.1.1 ст.134 ПКУ). Контроль за дотриманням граничної суми доходу покласти на головного бухгалтера.

8.2. Суми ПДВ, зазначені в незареєстрованих (заблокованих) податкових накладних, складених:

підприємством - відображати за кредитом субрахунку 641 як нараховані податкові зобов'язання.

постачальниками - відображати за дебетом субрахунку 644. Після спливу 1095 днів суми ПДВ за незареєстрованими податковими накладними, відображені на субрахунку 644, списувати на витрати періоду (субрахунок 949).

8.3. Суми ПДВ, нараховані підприємством, що не відшкодовуються покупцями, відображаються у складі первісної вартості запасів або необоротних активів, за умовними постачаннями - за дебетом субрахунку 949.

9. Величину резерву сумнівних боргів визначати із застосуванням абсолютної суми сумнівної заборгованості.

10. Відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання відображати у річній фінансовій звітності.

11. Фінансові витрати, пов'язані з будівництвом (виготовленням) кваліфікаційних активів, капіталізувати.

12. Контроль над виконанням цього наказу покласти на головного бухгалтера.

Директор

Захаренко С. І.

З наказом ознайомлений:

Головний бухгалтер

Прокопчук С. Ю.